

Németországnak a vonatkozó szerinti Németországban támogatást nyújtani. Nyugat és határtól...

ciái

Kelet-Lengyelország csapatok és a határtól Horodienka...

sten"-t?

het-orosz egyet-ág megerősödés-zokott hódítá-

ador). Az angol Lengyelország orosz megegyez-és szerint Németországban létesít szolgálna a szövege. E körök orosz csapatok atárt képezne, k tekint.

őparancsnoka elekekkel vivott

kád

Hitler felszó-ja, ellenkező érdekeinek vé-

legfelsőbb an-Gamelin tá-zerkari főnöke Gort hadse- nap egy ülése 4-iki haditá-eket továbbra

lon

intézkert egy iködésbe ho- zászlóaljnyi üli kitarást öbbizben el- induljon. A den alkalom- rohamra in-

ytatja a Ha- net támadás- végre, amely- eddig műkö- Zweibrücken- en is, ahol a hadművele-

német csapa- üködést fej- zési a tömör etország fe- gy a francia- ak közel fe- apat első ál- választja el, ezen a ré-

ködése egy- chitz tábor- tét megje-

...

Taxa postala
plătită în num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

1200 lej. Kü

ROMANIA

1 LEU-POSTA

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő, Re.

Ára 5 lej

dactor responsabil-Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc. Administrator delegat si girant responsabil-felelős igazgató: Schwarz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternité S. A. R. de Editură. Registrul publicatiunilor perioadice No. 43. Dos. 389. 1933. Tribunalul Cluj, Secția III.

Kedd, szeptember 26.
1939—5700. Tisri 13.
XXII. évfolyam, 216. szám.

Nagy pompával és óriási részvét mellett temették el Calinescu miniszterelnököt

A gyászistentiszteleten **Üfelsége II-ik Károly király is megjelent és vigasztaló és bátorító szavakat intézett Barbu Calinescuhoz, az elhunyt miniszterelnök egyetlen fiához**

Vasárnap gyászistentisztelet volt az ország összes zsidó templomaiban

Bucuresti, szeptember 25. (Rador.) Am-
nak a nagy és lesújtó gyásznak, amely Ro-
mániát Armand Calinescu miniszterelnök
váratlan és tragikus halálával érte, méltó
felemelő módon adott kifejezést az or-
szág egész népe. Szombaton és vasárnap
a kora reggeli órákban is végeláthatatlan tö-
megekben zárandokolt el a kiváló állam-

férfinék és kormányfőnek az Ateneul disz-
csarnokában felavatolozott koporsójához,
hogy végső bucsut vegyen a román nem-
zet nagy halottjától és lerójjá kegyeletét
azzal az államférfiival szemben aki a
legsúlyosabb körülmények között is bizto-
sítani tudta az ország rendjét.

tanok fenyegető hulámverései közepette
és végtetvni annak az ellenségeskedésnek,
amely ma napjainkat jellemzi.

A gyűlölet és a bosszúállás érzése any-
nyira idegen volt az ő rugalmas lelkétől,
mint az eszelős miszticizmus és a csalógató
jelszavak. Ellenkezőleg, a maga részéről
mindig hajlandó volt a megbocsátó és igaz-
ságos közbelépésre. Számos család kell el-
ismerje az ő megbocsátó tárgyalosságá-
nak megnyilatkozását, amikor éjszakáit
áldozta fel, hogy áttanulmányozza azokat
az ügyeket, amelyek ezeket a családokat
érintették. Számátalan esetben volt megbo-
csátó a törvény szigorú rendelkezésének
alkalmazása helyett, mert lelkiületét a jó-
éremű megbocsátás hatotta át.

A Nemzet Ujjászületés Frontja nevében
Valcovici, a NUF főtitkára mondott gyász-
beszédet.

Üfelsége vigasztaló szavai

Mindenkit mélyen megrendítettek és
könnyekig meghatóttak **II. Károly király**
Üfelségének azok a vigasztaló, bátorító
szavai, amelyeket Barbu Calinescuhoz, a
megrendítő módon meggyilkolt miniszter-
elnök VII. gimnázista fiához intézett.

Megindul a gyászmenet

Az üvegkoporsót ezután érckoporsóba
tették, leborították a román nemzeti színű
zászlóval és az összes fővárosi templomok
harangjainak zúgása közben megindult a
gyászmenet a Calea Victoriein és a Calea
Grivitein keresztül a Gara de Nord, az
északi pályaudvar felé.

A gyászmenet élén csendőrszertag
haladt, utána magasrangú tiszt piros bár-
sonypárnán vitte azokat a magas belföldi
és külföldi kitüntetések, melyeket Ar-
mand Calinescu sokoldalú és értékes tevé-
kenysége elismerésül még életében ka-
pott. Majd ágyutalpra helyezték a kopor-
sót és elindult a gyászmenet. A gyászko-
csit helyettesítő ágyutalp után haladtak
az elhunyt helyén lesújtó özvegye és fia,
Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trón-
örökös, mint II. Károly király Üfelségének
képviselője, Argeseanu tábornok, minisz-
terelnök, a külföldi nagykövetek, a kor-
mány tagjai, a diplomáciai kar, az Ország-
örszervezet küldöttsége, parancsnoka: Si-
dorovici őrnagy vezetésével, a Társadalmi
Szolgálat képviselői, a külföldi katonai
attasék, diszgyenruhájukban a tartomá-
nyok királyi helytartói, a Nemzeti Ujjá-
születés Frontjának tagjai és végül a gyá-
szoló közönség megszámlálhatatlan tö-
mege.

Az északi pályaudvaron a koporsót és
az azt borító szalagos koszorúkat, virág-
csokrokat a halottasvonatra tették, amely
délelőtt 11 óra 45 perckor indult el Curtea
de Argesbe. Itt a halottas vonatról a kor-
mány tagjai és a NUF vezetőségei
emelték le a koporsót, amelyet azután hat
fehér ökr által vontatott és zöld galyakkal
borított szekérre tettek és az elhunyt utol-
só kívánságának megfelelően így szállították
a temetőbe, ahol délután 3 órakor mély

részvét mellett helyezték szülei sirja mellé
örök nyugalomra Armand Calinescu földi
maradványait.

Curtea de Argesben a sirnál Gafencu
külgyminiszter mondott megrázó gyász-
beszédet, méltatva azokat a felbecsülhet-
len érdemeket, amelyeket Armand Calinescu
kormányfői tevékenységével szerzett,
majd Niculescu Lungu, Arges megye volt
prefektusa, a vármegye nevében bucsuztat-
ta el, amelynek lakossága érdekében Ar-
mand Calinescu egész közéleti tevékeny-
ségét szentelte.

A kisebbségek nevében

A romániai magyarság nevében dr. Bar-
tha Ignác ügyvéd, országgyűlési képviselő
vett bucsut Armand Calinescutól, hangsú-
lyozva, hogy a kiváló államférfi tragikus
halála érzékeny vesztesége a romániai ma-
gyar kisebbségnek is, mert Armand Cali-
nescu mindig megértéssel viseltetett a ro-
mániai magyarság jogos kívánságai irá-
nyában és indokolt előterjesztéseit a lehe-
tőség szerint igyekezett teljesíteni. A ro-
mániai német kisebbségek nevében Hans
Kauffmann, a Német Népközösség alelnöke
mondott gyászbeszédet. Elismerését feje-
zte azért a jóindult és megértő szellemért,
amely Armand Calinescu miniszterelnök
részéről a romániai német kisebbség iránt
is megnyilatkozott és amellyel a Romániá-
ban együttélő népek lelki megbékülését
igyekezett előmozdítani.

A curtea de argesi templomok harang-
zúgása és a gyászoló tömeg fel-felcsukló
zokogása közben helyezték ezután örök
nyugalomra Armand Calinescut, a román
politikai és közélet kimagasló személyét,
az ország és a román nemzet nagy halott-

Az impozáns temetés

Armand Calinescu, a galád módon meg-
gyilkolt miniszterelnök temetése, az előre
megállapított sorrend szerint folyt le. Már
a kora délelőtti órákban a gyászoló közö-
ség beláthatatlan tömege gyűlt össze az
Ateneul előtti téren, hogy résztvegyen a
végtisztviselésen. Siri csendben, mély tisz-
telettel fogadta a hatalmas gyászoló kö-
zönség

II. Károly király Üfelségét, Románia
Uralkodóját, aki Mihály gyulafehé-
vári nagyvajda, trónörökös kíséreté-
ben érkezett meg az elhunyt kormány-
fő ravatalához és személyesen fejezte
ki részvétét Armand Calinescu mélyen
lesújtott özvegyének és egyetlen fiá-
nak Barbu Calinescu-nak.

A temetésen megjelentek a NUF diszgyen
ruhájában a királyi tanácsosok, a kormány
biztos tagjai Argeseanu tábornok, az új
miniszterelnök vezetésével, a Nemzeti Uj-
jászületés Frontja legfőbb igazgatóságának
tagjai, a képviselőház és a szenátus kül-
döttsége, a fővárosi helyőrség magasran-
gu katonatisztjei, továbbá az összes álla-
mi, katonai és polgári intézmények, a kül-
önböző tudományos, társadalmi és kultu-
rális egyesületek küldöttségei, a külföldi
diplomáciai kar képviselői.

A végső tiszteletadáson méltó módon
képviselette magát Románia kisebbségi
lakossága is.

A gyászistentisztelet

Nicodim patriárka vezetésével és a klé-
rus nagyszámú tagjainak közreműködésé-
vel gyászistentiszteletet tartottak a rava-
talnál majd Nicodim patriárka mondotta el
bucsubeszédét, amelyben Armand Calinescu
emberi és államférfiúi érdemeit és tevé-
kenységét méltatta. A kormány nevében
Argeseanu tábornok-miniszterelnök, a sze-
nátus nevében Argetoianu királyi tanácsos,
a szenátus elnöke, a képviselőház nevében
dr. Vaida Voevod Sándor királyi tanácsos,
a képviselőház elnöke bucsuztatták el a ro-
mán nemzet nagy halottját.

Vaida Sándor beszéde

Vaida Voevod Sándor gyászbeszédében
többek között a következőket mondotta:
— Armand Calinescu a maga személyé-
ben nemcsak a bölcsességet, nemcsak a
hatványozott méretű erélyt, az igazi román
politikai felfogást személyesítette meg,
hanem ezt a koncepciót gyakorlatilag is
megvalósította. Magas szellemi műveltség-
gel, állandóan tevékenykedő vérmérséklet-
tel rendelkezett és ezt a két kiváló képes-
ségét rendkívül munkabírás egészítette ki,

ját, akinek életét 46 éves korában orvgyil-
kosok keze oltotta ki.

Ugy a Bukarestben lefolyt gyászszertar-
tást, mint a curtea de argesi temetést köz-
vetítette a bukaresti rádió, de számos kül-
földi rádióállomás is helyszíni közvetítést
adott a nagy gyászpompával végbement
végtisztviseléséről.

Zsidó gyászistentiszteletek Armand Calinescuéért

Cluj, szeptember 26. Megirta az Uj Ke-
let, hogy a romániai zsidóság teljes mér-
tékben kivette részét az ország nagy gyá-
szából, amellyel minden polgár hódolt a
tragikus sorsu nagy államférfi emlékének.
A kolozsvári zsidó templomokban a leg-
szentebb napon, jom kippurkor, a halottak
üdvéért elmondott imák során emlékeztek
meg Armand Calinescuéért. A két nagy-
templomban külön istentiszteletet is tar-
tottak vasárnap délelőtt a temetés idő-
pontjában.

Pénteken este Kol nidre előtt a kong-
resszusi hitközség templomának szőszké-
ről dr. Weinberger Mózes költői szárnya-
lásu beszédben méltatta a román nemzet
e nagy fiának hatalmas koncepcióját, nagy
látókörét, istenáldotta szellemét, amellyel
a nemzetközi bonyodalmak közepette biz-
tos kézzel irányította a béke irányában az
államéletet. Majd a megboldogult minisz-
terelnök nobiles emberi vonásait emelte ki
és a megrendítő tragikumot, amely nem-
csak ennek az országnak lakóit döntötte
gyászba, hanem a külföldön is fájdalmas
részvétet keltett. A beszédet a hívek állva
hallgatták végig.

Szombaton, jom kippur napján délelőtt
az ortodox templomban Glasner Akiba fő-
rabbi a nyitott frigysekrény előtt bibli-
kus héber nyelven tartotta gyászbeszédét.
Kihangsúlyozta Calinescu volt miniszterel-
nök bölcsességét, egyszerűségét és azt az
igaz emberiségét, amivel az Ur csak az
ő kiválgatottjait áldja meg. A tragikus
sors halottaiban megszentelte ezt a nemes,
talpig igaz férfit.

A főkantor és kórus ezután a „Kél molé
rachamim“ kezdetű gyászimát énekelte.

Vasárnap délelőtt a zsulofásig megtelt
ortodox nagytemplomban Glasner Akiba
főrabbi imát mondott Armand Calinescu
lelküdvéért, fia, Glasner Juda pedig román
nyelvű beszédben méltatta az ország ha-
lottját. Ezután a kórus zsoltárokat éne-
kelt, végül a Királyhymnusz intonálta.

A kongresszusi hitközségben megtartott
gyászistentiszteleten dr. Weinberger Mó-
zes komor, szivekig ható beszéde könnyek-
re indította a híveket, különösen, amikor
a főrabbi a Biblia szavaival számokerte
a sötét bünt. „Kain, miért ölted meg test-
véredet? Miért, hogy a sötétség legyűrje
a világságot, amelynek fályahordozója,
Románia nagy Abele, Armand Calinescu
volt?“ A főkantor és kórus imája után itt
is a Királyhymnusszal zárult az élmény-
szerű istentisztelet.

Havi ötvenezer lej kegydíjat kap Calinescu özvegye

Bucuresti, szeptember 25. A Hivatalos Lap
mai számában rendeletörvényt közöl, amely
Adela Calinescu asszonynak, a meggyilkolt
miniszterelnök özvegyének ez év október el-
sejétől kezdődőleg 50 ezer lej havi kegydíjat
állapít meg. A kegydíj minden jelenleg, vagy
jövőbeni adótól és illetéktől mentes.

Gyászistentisztelet Belgrádban Calinescu lelküdvéért

Belgrád, szeptember 25. Vasárnap délben
a Pravoslav templomban gyászistentiszte-
letet tartottak Armand Calinescu miniszter-
elnök lelküdvéért. Az istentiszteleten a ki-
rály kiküldöttén kívül megjelent a hadügy-
miniszter, a külügyminiszter, a diplomáciai
kar, valamint polgári és katonai előkelősé-
gek.

Hogyan történt a bucuresti studio elleni támadás

Szegényen halt meg Armand Calinescu

Bucuresti, szeptember 25. A Románia mai számában új részleteket közöl az Armand Calinescu gyilkosai által a bucuresti rádió studioja elleni támadásról. A lap szerint a studiojánál tett látogatás alaposan átgondolt terv szerint történt. Ha a román leadó mégis érintetlen maradt, ha a gyilkosokat letartóztatták és a leadó személyzete nem esett áldozatául egy hatalmas robbanásnak, úgy ez jelentős mértékben Vasile Ionescu ügyvéd, a rádió aligazgatójának volt köszönhető.

A román rádió studioja a Berthelot ucca 60. szám alatti házban működik. Innen a program telefonkábelen kerül Otopenibe és onnan az antenna útján a levegőbe. A studiohoz vezető út a ház nehéz vaskapuján való bejutás után, egy keskeny, 30 méter hosszú udvaron át vezet. Az udvar másik végén két ajtó nyílik. Az egyik a rádió hivatalaihoz vezet, a másik egy folyosóra, ahol az épület új szárnya kezdődik. Ennek az új épületnek az emeletén van a nagy studio terme, ahol csütörtökön délben két órakor Constantin Bobescu vezényletével a rádió zenekara játszott. A studioba való bejutáshoz előbb egy hallon kell áthaladni, lépcsőkön felmenni és átmenni egy termen. Csakis olyan személyek járhatják, akik a helyzettel ismerősök.

Lefegyverzik az őrt

A gyilkosok akadálytalanul haladtak át az épület vaskapuján. Az udvaron fegyveres őr áll, akin meglepetésszerűen rajtaütöttek és lefegyverezték. Egyikük az őr megfélemlítésére a levegőbe lött. A lövés zajára felfigyeltek a rádió szolgálatában lévő tisztviselői, közöttük Vasile Ionescu aligazgató is, aki az emeleten lévő hivatalának ablakához lépett. Közben a támadók már behatoltak az épületbe, úgy, hogy csak egyiket láthatta közülük, aki lehajolt, hogy felvegye az őr lefegyverzése közben elejtett revolverét. Mialatt ez is átszaladt az udvaron, újabb három lövés dördült el. A studio új épületének bejáratánál Tabasiu Nicolae altiszt kísérte meg a gyilkosokat feltartóztatni. Három lövés közül egyik Tabasiu lábát érte. A lépcsőkhoz érve, H. G. Anton asszonnyal, a leadás egyik ellenőrzőjével találta magukat szembe. Erre is rálőttek, a golyó azonban csak surolta a tisztviselőt. Ezután behatoltak a studioba.

Az aligazgató lélekjelenléte

A nagy előadó teremben a 60 tagú rádió zenekar Strauss János Császárkeringőjét játszta. Egy adott pillanaton az ajtó nagy zajjal kinyílt és hat eltorzult arcú, csapzott hajú, kimeredt szemű egyén hatol be. Kézben tartott revolverrel elhallgattatják a zenekart és egyikük a mikrofonhoz lép, hogy bejelentse a tettet. Egy másik is mondana valamit, de a leadás ellenőre már kikapcsolta időközben a mikrofont. A nyitott ajtón át vezényszavak hangzanak: *valahai egy nem létező őrségnek ad parancsot a fegyvertöltésre. Ezután belép Vasile Ionescu aligazgató és rákiált a gyilkosokra: „Kezeket fel!”*

A gyilkosság utáni felindultságukban a támadók valóban azt hitték, hogy katonai őrség van odakint, mert eldobták fegyvereiket és megadták magukat. Még arról az egy kilogram elvált rúdról is megfélemlítettek, amit nyilván azért hoztak magukkal, hogy felrobbantsák a studiot.

Vasile Ionescu után Olinciu és Cuscuc sofőrök léptek be a studioba és segítettek az aligazgatónak a támadók leszerelésében. Közben visszanyerte lélekjelenlétét a rádiózenekar is, amelynek tagjai közrefogták a gyilkosokat.

Patrascu mérnök telefonon értesítette a rendőrséget. Öt percen belül a helyszínen volt egy erőteljes csendőrküldönemény, amely a megvasalt gyilkosokat a rendőrségre kísérte. Az első között érkezett meg a helyszínre Dan Pascu hadbíró-vezetős, a második hadtest cenzurafőnöke, aki a bukaresti rádió leadását hallgatva, személyesen kívánt meggyőződni a történetekről. A két óra 5 perckor megszakadt

közvetítést két óra 25 perckor folytatták. A rádió egyik speakerje az átelt izgalmas, remegő hangon olvasta be a külföldi eseményekről szóló távirati jelentéseket.

Szegényen halt meg a miniszterelnök

Bucuresti, szeptember 25. Egyik előző számunkban ismertettük Armand Calinescu végrendeletének fiához intézett passzusát. A tragikus végű miniszterelnök végrendelete a következő vagyoni intézkedéseket tartalmazza:

„Halálom esetén a bukaresti Dr. Clunet 12. szám alatti házak azonnali eladandók. Az ingatlan terhelő. A jelzálog hiteleitől azonnali levő adósságot a vevő vállalja át. Ami az eladási árból így fennmarad, szeg-

retett feleségemet, Adélt illeti, aki azt arra használja fel, hogy vegyen egy kisebb lakást, vagy pedig, hogy kifizesse a Ciupa birtokot terhelő adósságot. A ciomagesti birtok, a poiani telek, a butorok, festmények és a bukaresti könyvtár, a kaszaban lévő járadékpapírok (egymillió 430 ezer lej) fiamnak maradnak. Ezen javak haszonélvezete azonban, addig míg él, feleségemet, Adélt illeti.”

Mint a végrendeletből kiderül, a volt miniszterelnök házat és birtokát adósságok terheltek. Végrendeletének ez a passzusa beszédesen illusztrálja Armand Calinescu egyéniségét, tisztá, megközelíthetetlen jellemét. Armand Calinescu szegényen halt meg.

Hogyan jelentendők be a nagykereskedők árukészletei

A Hivatalos Lap folyó hó 21-iki számában a nemzetgazdasági minisztérium hirdetményt közöl a spekulatív törvényben a nagykereskedők részére előírt árukészlet bejelentési formájáról. Alább közöljük ezt a hirdetményt magyarul és az eredeti román nyelvű szöveggel is, amely a bejelentések formuláját állapítja meg:

NYILATKOZAT.

Alólirott ————— (cég neve) ————
cluji cég ————— (ucca és házzám)
————— megye, a spekulatív törvény 8. szakaszának a rendelkezése folytán bejelentem, hogy a mai napon... (év, hó és nap) ... közszükségleti cikké nyilvánított árukészlet a következő készletem van: Rovatok következők:

Áru neve és fajta. A birtoklás jogcíme. Kilogram, Liter. Méter. Darab. A hely, ahol az áru van.

Ezt a tényeknek megfelelő és igaz vallomást személyes felelősségemre teszem a törvény 19. és 20. szakaszai rendelkezéseinek az ismeretében, mint a cégnek..... (tulajdonosa, vagy képviselője, stb. minőség megjelölése). Aláírás következik.

DECLARAȚIUNE.

Subsemnată firmă ————— din comuna ————— județul ————— Str. —————

No. ... declar, in conformitate cu dispozițiunile art. 8. din Decretul Lege pentru infra-narea și reprimarea speculei ilicite, publicat în Monitorul Oficial No. 215. din 1939., că astăzi, ziua, luna, anul ... posed următoarele stocuri de mărfuri din cele declarate ca fiind de generală necesitate: Denumirea și felul mărfii. Calitatea în care o deține. Unitatea de măsură. Kg. Liter. Metri. Buc. Locul unde se află marfa.

Cunoscând dispozițiunile prevăzute de art. 19. și 20. din sus arătate Decret-Lege, fac această declarațiune sinceră și reală pe răspunderea mea personal, ca.... (se va arăta calitatea: proprietar, reprezentant, etc.) Semnătura.

A rendelet szerint a fenti módon jelentendők be a készletek nemcsak az első alkalommal, hanem a törvényben előírt tiznaponként is. A rendelet szerint az áruk kifüggesztendők és az illetékes Primariakhoz ugyancsak tiz-tiz naponként az árákról jelentés adandó be.

A Zsidó Távirati Iroda jelent:

Palesztina

Pinchas Rutenberg lett a Vaad Leumi elnöke

A Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács szeptember 18. és 19-ikén tartott ülésén Jicchak Ben Cvi, a tanács eddigi elnöke, azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a Vaad Leumi elnökévé Pinchas Rutenberget válasszák meg. A javaslatot egyhangúlag elfogadták.

Pinchas Rutenberg a palesztinai zsidó közelet egyik legnagyobb tekintélye, egyike azon keveseknek, akikben az egész zsidó lakosság bizalma összpontosul, pártkülönbségre való tekintet nélkül. Rutenberg a Palestine Electric Corporation elnöke, az ország villamosításának megteremtője, a zsidó aviacia megszervezője, aki most a legfontosabb pozíciót foglalja el a palesztinai jisiv életében. Rutenberg a Vaad Leumi élére való helyezése az egész jisiv szervezett egybefogásának érdekében történt.

Palesztinából érkező jelentések egyöntetűen megállapítják, hogy a jisiv közhangulata a lehető legjobb, a Vaad Leuminak az önkéntes jelentkezése való felhívására óriási lelkesedéssel feleltek a jisiv legszélesebb rétegei. A bevándorló-hajók érkezése tart és a Jewish Agency, illetve a cionista exekutív, egyetértésben a palesztinai kormányval, minden szükséges intézkedést megtett a bevándorlás irányában.

Zsidó gazdasági tanácsot alakított a Jewish Agency

A Jewish Agency gazdasági tanácsot (Economic Council) alakított Palesztinában, amely a zsidó gazdaság problémáival (mezőgazdaság, ipar, hitel és export, szállítás, stb.) hivatott foglalkozni. A tanácsnak a palesztinai zsidó gazdasági élet prominens személyiségei a tagjai. A Jewish Agencynek gazdasági bizottságai, amelyek az egyes gazdasági ágak ügyeivel foglalkoztak, e tanács alárendelt szerveivé alakultak át.

BENES FELHÍVÁSA A PALESZTINÁBAN ÉLŐ VOLT CSEHSZLOVÁK ALLAMPOLGÁROKHOZ. Dr. Eduard Benes, a volt csehszlovák köztársasági elnök, felhívást intézett a Palesztinában élő volt csehszlovák állampolgárokhoz, akik tulajdonrészt zsidók, hogy az angolai és franciaországi cseh légio mintájára, Palesztinában is alakítsák meg a cseh légiót, Csehszlovákia feltámasztása érdekében.

ÖTMILLIÓ DOLLÁROS AMERIKAI KÖLCSÖN PALESZTINÁBAN. A The New Palestine című newyorki lap egyik legutóbbi számában Louis Lipsky, a neves amerikai cionista vezér cikkét közöl a palesztinai országépítés és a cionista mozgalom jelenlegi helyzetéről és feladatairól. Többek között a következőket írja: „Miként 1914-ben, úgy ma is az amerikai zsidóságra hárul a legnagyobb felelősség a cionista alapokért és a palesztinai építő munkáért. Az elmúlt 25 év alatt Palesztina olyan erővé nőtte ki magát, amely biztosítani képes a zsidó pozíciók szilárdságát. De ez az erőtítménye és szentélye a zsidó életnek, ez a központja a zsidó reményeknek ma inkább van ráutalva az amerikai zsidóság szervezett segítségére, mint bármikor eddig. A Keren Hajszod és a Keren Hajszod rendes költségvetésén kívül ötmillió dolláros nemzeti kölcsönre van szükség ahhoz, hogy lehet tegyünk a helyzet-

ből adódó feladatoknak. Tekintet nélkül arra, hogy Washingtonba helyezik-e át hivatalosan a cionista vezetés és tevékenység központját, a cionista vezetés és tevékenység központja ténylegesen már most az Egyesült Államokba helyeződött át. Sokat várnak most az amerikai zsidóságtól. Legyünk elég erősek ahhoz, hogy megfelelhessünk a nagy várakozásnak.”

Amerika

ROOSEVELT ÉS HERBERT LEHMAN UJJEVI ÜZENETE A ZSIDÓ NÉPHEZ. Newyorkból jelentik: Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke, a Zsidó Távirati Iroda útján a következő újjevi üdvözlőlevelet küldte az amerikai zsidóságnak:

„Az ujesztendő alkalmából szívélyes üdvözlémet küldöm Amerika zsidóságának, amelyet biztosítok arról, hogy nagyra értékeltem azt az anyagi és kulturális közreműködését, amellyel zsidó polgártársaim a mi népiak általános fejlődéséhez és jólétéhez hozzájárultak.”

Herbert H. Lehman, Newyork állam kormányzója a következő üzenetet adta át az ITA-nak:

„Nekünk, amerikai zsidóknak, mindenképpen megvan arra, hogy mély hálát érezzünk a bére áldásai és azon előjog iránt, hogy olyan országban élhetünk és dolgozhatunk, amely biztosítja minden polgárának felekezeti és polgári egyenlőséget. Eppen ezek a felbecsülhetetlen előjogok hártanak ma reánk nagy felelősséget. Biztos vagyok benne, hogy mi, zsidók mindannyian és mindenkor lojálisan és legjobb erőnkkel fogjuk teljesíteni azokat a kötelességeket, amelyek ebből a felelősségből adódnak.”

Az elmúlt esztendő számos más országban létüket fenyegető üldözéseikkel és elnyomatásokkal sújtotta testvéreinket. Fanatizmus, türelmetlenség és előítéletek uralma alatt nyögnek, amire nem volt még példa a világtörténelemben. Egy, a maga lényében lojális és hazafias érzelmi népet a nyomor és kétségbeesés örvényébe taszítanak. Ma inkább van szükség a mi segítségünkre és bátorításunkra, mint valaha. Nem vonhatjuk ki magunkat ezen kötelességektől. Segítenünk kell mindazonok, akik kevésbé szerencsések, mint mi vagyunk. Ezzel tisztán bizonyosságot arról, hogy méltóak vagyunk azokra az előjogokra, amelyek egyenlőség biztosításának számunkra a mi szeretett hazánkban.”

Lengyelország

JOINT-SEGÉLY A LENGYELORSZÁGI ZSIDÓKNAK. Az American Jewish Joint Distribution Committee Párizsban működő európai irodája táviratot kapott a varsói Joint irodától, amelyben 200 ezer dollár összeg átutalását kéri a rettenetes zsidó nyomor enyhítésére. A Joint illetékes tényleg nyomban intézkedtek a varsói segítségkérés azonnali teljesítése irányában. A Joint már előzőleg is jelentős összegeket küldött Lengyelországnak az ottani zsidó betegsegélyezés, árvagondozó és egyéb jóléti intézmények tevékenységének további lehetővé tétele céljából.

ZSIDÓ SORS A MEGSZALLOTT TERÜLETEKEN. A német csapatok által elfoglalt lengyel területeken maradt zsidók sorsáról Litvániába érkezett hírek rendkívül sötét képet festenek. A nemzsidó lakosságukat megtiltották, hogy elmészlással lássák a zsidókat, Krakóban és számos más zsidó-lakta városban több zsidó vezető férfit halálra ítélték azon a címen, hogy a zsidó polgári lakosság is aktív részt vett a lengyel ellenállási harcokban. A zsidó katonák, akik hátsón harcoltak a lengyel hadseregben, öngyilkosságot követtek el, amikor arra kényszerülték, hogy a német csapatok foglyul ejtsék őket. A bombatámadásoknak is rengeteg zsidó áldozata volt a lengyel városokban. Azokban a városokban, amelyeket csak kétségbe érintett a német-lengyel háború, Vilnában is, segélyalkulatokat teremtettek a zsidó hitközségek az ország többi részéből menekülő zsidó tömegek megsegítésére.

Uj rendszer a cukorforgalmi adó ellenőrzésénél. A pénzügyminisztérium megváltoztatta a cukor forgalmi adója lefizetésének ellenőrzését. A jövőben az ellenőrzés nem fog kiterjedni a nagybani és kicsinybani kereskedőkre, hanem a gyárban történik a termelésnél. Az ellenőrzés háromszoros lesz. Először is a gyárba állandó termelési ellenőrzés nevez ki a pénzügyigazgatóság, aki a műszaki adóellenőrzéssel együttesen ellenőrzi a mérleget, a csomagolást és a beraktározást. A mértékhatékos-hivatal cukorgyártárral szemben a jövőben csak a pénzügyi közeg jelenlétében hitelesíthet. A gyártási mennyiség ellenőrzése a melasz tartályokba helyezésénél történik. A gyáraktól félkörülméteres körzetben nem létesíthető kukoraktár, mindeneszt csak a gyár bélyegzőjével látandó el, úgy amint az eddig a ládáknál történt. Ezzel után egyáltalában nem, az esti besötétedés beálltaival csak kivételesen lehet mérlegelni.

K E D D , 1
A kulturvilág
ni színű és rag
gényebb. Freud
zis megteremt
ahol a szellem
let vette körül
Bécsi otthonát
munkássága k
melynek a szó
polgára volt, e
erőszak, miutá
te és az agg
hogy idegen f
Zsidóságát, m
vallott és váll
magok bátors
dett, egyaránt
áramlat és egy
híjján az erősz
mazta vele sze
jövendő tisztu
kat az egyén
korunknak. E
telenül a Freud
olyat, aki kitő
lyegét egy sz
emberi gondol
s felfedezése.
dolat nemcsak
mekenyítette
nem a szellem
kozása számá
meg.
Freud profe
tudomány oly
előtte a tudor
vagy a tudom
vallása uralko
lyos, felderite
ták, a neurózi
gondolatok, fé
tüknek módjai
tül, s ezenköz
retlen területe
bott megemlé
lehetetlen meg
arról a grand
szólván egymá
ló fogalmak az
sak voltak. A
életet a tudá
össze, s ezzel
hogy sok fon
hessen. Amint
mazásának fo
tett viláosság
mazásának, fé
lelki fejlődés,
születéssel kez
mek átél, felv
rezdülésétől k
amit örökségk
letéskor, alak
A lelki fejlőd
tegei elfedik u
tetik meg, ha
láthatatlanul
nyünk magab
völtünk és ve
terminálja az
ber tehát egé
dó és eleven e
dülése, gyerm
öröme és fájd
törülhetetlen
sz utána köv
mikéntjét. E
lncolat az, a
hogyan alaku
szerencsétlene
gesen meg tu
feladatokkal,
mind attól fü
amin életünk
tünk. Ime, lé
szabott a ter
determináltan
megszabnak a
születünk
színnék meg
nánst kapott
a tulajdonké
a külső behat
játékának. E
zajlik bennün
hatásait érezt
szabja. Ezért
benve önmag
ve vak ösztön

FREUD ZSIGMOND

Irtá: Dr. Elekes Miklós

A kulturvilág élete egy kivételesen egyéni színű és ragyogású szellemmel lett szegényebb. Freud professzor, a pszichoanalízis megteremtője angliai száműzetésben, ahol a szellem fejedelmének kijáró tisztelet vette körül, 83 éves korában meghalt. Bécsi otthonából, melyhez egész életének munkássága kötötte, szeretett városából, melynek a szó legigazibb értelmében diszpolgára volt, elűzte a gyűlölködő és vak erőszak, miután könyveit máglyára vetette és az agg tudóst arra kényszerítette, hogy idegen földön keressen menedéket. Zsidóságát, melyet mindig öntudatosan vallott és vállalt, a gondolatot, melyet a nagyok bátorságával és szívósságával védett, egyaránt gyűlölte benne egy elfogult áramlat és egyenrangú szellemi fegyverek között az erőszak primitív eszközeit alkalmazta vele szemben is. Pedig, ha egy eljövendő tisztultabb kor keresni fogja azokat az egyéniségeket, akik mérföldkövei korunknak, Einstein neve mellett kétségtelenül a Freudét fogja fejlegyezni, mint olyat, aki kitörülhetetlenül rányomta bélyegét egy század szellemiségére, aki az emberi gondolkodásnak új irányt szabott, s felfedezése, mint minden zsenialis gondolat nemcsak azt a munkaterületet termékenyítette meg, amelyen létrejött, hanem a szellemi kultúra minden megnyilatkozása számára új horizontokat nyitott meg.

Freud professzor orvos volt. Az orvostudomány olyan területén dolgozott, ahol előtte a tudománytalán naiv babonáság, vagy a tudományos tehetetlenségnek bevallása uralkodott. A beteg lelkiélet homályos, felderítetlen problémái foglalkoztatták, a neurózisok, a hisztéria, a kényszer-gondolatok, félelemérzések okait, létrejöttük módjait kutatta egy életen keresztül, s ezenközben a léleknek egészen ismeretlen területeit tárta fel. Egy rövidre szabott emlékezés keretében egyszerűen lehetetlen még megközelítő képet is adni arról a grandiózus épületről, melyet ugyszólván egymaga emelt. A lelki életről való fogalmak az ő megjelenése előtt hiányosak voltak. A Freud előtti lélektan a lelkiéletet a tudat szűk területére szorította össze, s ezzel elzárta a lehetőségét annak, hogy sok fontos lelki jelenséget megérthessen. Amint Darwin az ember testi származásának folyamatát fedte fel, úgy derített világosságot Freud az ember lelki származásának, fejlődésének történetére. A lelki fejlődés, éppen úgy, mint a testi, a születéssel kezdődik, s mindaz, amit a gyermek átél, felvesz magába az érzélem első rezdülésétől kezdve, összetalálkozva azzal, amit örökségképpen magával hozott a születéskor, alakítják együtt ki a lelkiéletet. A lelki fejlődés egymásután következő rétegei elfedik ugyan egymást, de nem szünetel meg, hanem a régi ott él bennünk, láthatatlanul, de nem hatástalanul. Lényünk magában hordozza mindazt, ami voltunk és vagyunk. Ami voltunk, az determinálja azt, ami vagyunk. Minden ember tehát egész életének, multjának állapot és eleven egysége. Életünk minden rezdülése, gyermekkorunk minden élménye, öröme és fájdalom, emberi kapcsolata kitörülhetetlenül él bennünk, s megszabja az utána következő élmények és reakciók mékintjét. Egy végtelen és konzekvens láncolat az, amiből ma létünk alakul, s hogyan alakul ki, vajjon boldogak, vagy szerencsétlenek leszünk, vajjon egészségesen meg tudunk birkózni a reánk váró feladatokkal, vagy kiesünk a küzdelemből, mind attól függ, hogyan intéztük el azt, amin életünk első szakaszán keresztülmentünk. Ime, létünk, melyet pályáján megszabott a természet, amikor adottságokkal determináltan bocsajt utunkra, s azután megszabnak a társadalmi erők, melyekbe beleszületünk, s melyek egy pillanattal sem szünetel meg hatni reánk, újabb determinánst kapott. Ez már bennünk alakul ki, s tulajdonképpen eredője a két előbbinek: a külső behatások és belső adottságok erőhatásának. Ez a harc soha sem áll meg, zajlik bennünk, mi tudatunkban ennek csak hatásait érezzük, akarunk határait megszabni. Ezért állunk oly sokszor megdöbbentve önmagunk rejtvénye előtt, elszennvedve az őstörvények dülését, vagy kínzó lel-

kiismeretünk ostorát. Ezt az addig ismeretlen, dantei perspektívát tárta fel előttünk Freud, megteremtve az új lélektan, a pszichoanalízis módszerét.

Freud orvos volt. Beteg emberek voltak azok, akiket első megfigyeléseit a lelkiélet felépítéséről gyűjtötte. Miközben az ideges tünetek létrejöttének mechanizmusát, s okait kutatta, ismerte fel az egészséges ember lelki strukturáját. Módszere: a pszichoanalízis lehetővé teszi, hogy a lelkiélet rejtett területeihez férjen hozzá a vele foglalkozó orvos, azokat felszínrehozva, tudatosítsa, s így tüneteket okozó hatását megszüntesse. Az egészséges emberi lélek összefüggéseinek feltárása számos értékes felismeréshez vezetett. Nemcsak az egyén lelki fejlődése kapott általa magyarázatot, hanem az emberiség fejlődésének számos kérdése váltott érthetővé. Kiderült, hogy az egyéni élet őskora, a gyermekkor lelkiisége

feltűnő azonosságot mutat az emberiség lelki fejlődésének ősi korszakaival s ezen keresztül ősi intézmények és kulturális berendezkedések értelmezhetőkké váltak. A család, a vallás, valamint az egyén és tömeg viszonya lélektani magyarázatukat kapták a pszichoanalízis megvilágításában. Freud mindig hangsúlyozta, hogy a pszichoanalízis nem világnézet, tehát nem egy rendszerbe merevített felfogás, mely az emberi és társadalmi megnyilatkozásokat egy nézőpontból vizsgálja és azokat egy elv szerint meg akarja változtatni. A pszichoanalízis módszer, mely a lelkiélet szerkezetének megismerésén keresztül bizonyos lelki betegségeket gyógyítani tud, másrészt, átlépte a gyógytudomány határait, a szellemtudományok számos problémájának megértéséhez ad utmutatást. De — kérdezzük — van-e az emberi és ezen keresztül a társadalmi életmegnyilvánulásoknak olyan területe, amely az ember lelkiiségétől független volna? Kétségtelenül nincs. Így nem meglepő, hogy egy ilyen módszer és megismerés, mely forradalmilag átalakította a lélekről való képzetünket, hatással volt mindenre, aminek vonat-

kozása van a emberrel. A modern ember gondolkozása, a nevelés, a jogtudomány, szépirodalom, társadalomtudomány, mind önkénytelenül, vagy tudatosan befolyása alatt állanak. Egészen természetes, hogy az orvostudomány megfelelő területei, az ideg- és elmegyógyászat számára még ma is kiaknázatlan gazdagságot jelent.

Hogyan látta Freud nyugtalan korunk eseményeit? Ha az őstörvény pszichológusa meg tudta magyarázni a társadalmi konvulziókban felszabafult primitív őstörvények dülését, végeredményében törhetetlenül hitt abban, hogy a szellem, a tudat fejlődése és erősödése, mely az egyénben a betegségnek vet gátat, a társadalom kártékony erőinek lefékezésére is képessé válik.

Művét pedig Thomas Mann így jellemzi: Freud műve, ez az egyéni és világot átalakító mű, mely hatalmas előtörés az emberbe a betegség oldaláról, bevonult ma már az életbe és mindnyájunk tudatába és biztosan nem mondottam túl sokat vele, ha az egyik legfontosabb építőkönek neveztem, amit egy szabadabb és tudóbb emberiség jövő lakásának alapjainak hordottak.

Kihirdették a kolozsvári írásbeli érettségi eredményét

Megkezdődtek a szóbeli vizsgák

Cluj, szeptember 25. A városunkban működő őszi érettségizető bizottságok tegnap a késő esti órákban hirdették ki a szombaton befejezett írásbeli érettségi vizsgák eredményét.

A Regina Maria leányliceumban Pascu Stefan egyetemi tanár elnöklte alatt működő 24-ik számú érettségizető bizottságnál, ahol az evangélikus szász főgimnázium jelöltjeinek kivételével, az összes ki-sebségi intézetek növendékei is vizsgáztak, az alábbi eredményeket érték el:

A szatmári római katolikus leánygimnázium növendékeiből átment mind az 5: Filöp Magda, Jankovics Magda, Müller Ilona, Nonn Margit és Winkler Anna. A református főgimnázium 11 jelöltjéből 7, nevezetesen: Balogh László, Fehér Sándor, Kovács Sándor, Révész Gábor, Szébel János, Telegdy József és Tóth Béla.

A nagybányai „Gheorghe Sincai” fiúliceumban négy növendékéből sikerrel írásbelizett 2: Nimacin Iosif és Tevjovici Eugen. A zilahi „Wesselényi” református kollégium 6 jelöltjéből 2: Györke Ferenc és Molnár Dezső.

A kolozsvári református leánygimnázium 8 növendéke közül átment hat: Ács Lenke, Bálint Erzsébet, Hollaki Ilona, Járosy Katalin, Muzzi Magda és Rapo Magda.

A Marianum római katolikus leányintézet 9 jelöltjéből átjutott 8: Boros Margit, Czettele Margit, Hajdu Ilona, Lohinszky

Ilona, Péter Margit, Szabó Kis Erzsébet, Tellmann Anna és Török Mária.

A római katolikus főgimnázium 18 növendékéből átjutottak: Asztalos István, Aver László, Barna József, Bossányi Albert, Király Bardóc, Likker Victor, Sándor Augustin, Tordai Tibor és Vass Györgyöt.

Az unitárius főgimnázium 13 jelöltjéből átmentek: Bodózi Márton, Dobosi Gyula, Máthé Árpád, Molnár Béla, Nagy Jenő és Szász Sándor.

A református főgimnázium 11 jelöltjéből átjutott hat: Agyagási György, Bálint József, Butyka Aladár, Imre József, Mihály Károly és Molnár András.

A 23. számú érettségizető bizottságnál, amely a Gheorghe Baritiu liceumban székel, elnöke pedig Popovic Alexandru egyetemi tanár, A Baritiu liceum 29, a Pedagógiai Szeminárium 1, a 2. számú (volt Anghelescu liceum) 4, a dési és szamosújvári liceumok 14—14 növendéke, a naszói liceum 20 növendéke, a besztercei Odobescu liceum 14, a besztercei evangélikus szász főgimnázium 7 és a szatmári állami fiúliceum 5, ugyszintén az odaváló leányfőgimnázium 4, összesen tehát 115 jelölt állott írásbeli érettségijén 78-an jutottak át.

A szóbeli vizsgák, mindkét bizottság előtt ma délelőtt 8 órakor kezdődtek meg és előreláthatólag 3—4 napig is eltartanak.

Az angol főváros a háboru napjaiban

Londoni levél

London, szeptember 25. Anglia teljesen nyugodt és elszánt. A legérdekesebb és az első világháború kitöréséhez hasonlítva, legmeglepőbb az, hogy senki nem lelkesedik és senki nem örül. Mindenki hideg elszántsággal indul a harcba. Feltűnő az is, hogy senki sem vágyik babérokra, csupán arra, hogy becsülettel állja meg a helyét. Ennek az országnak a légköre most olyan, mintha mindenki csak vizet inná és rettenetesen józan volna.

Mindenki tisztában van azzal, hogy ez a háboru borzalmas küzdelem lesz! Az, hogy néhány hét, vagy hónap alatt véget érjen — nem —, ilyen bolondságot senki nem beszél. Az emberek évekről beszélnek és tárgyilagosan vitatják meg, hogy az igazi megpróbáltatás és szenvedés majd csak akkor következik, amikor a németek már elfoglalták Lengyelországot és a nyugati front felé fordulnak.

Az első napon, igaz, sokan vártak azonnali német támadást. Am, amikor két légi riadó minden további következmény nélkül mult el s amikor még híre-hamva sem volt küzdelemnek a nyugati fronton, lassan arra a meggyőződésre jutottak, hogy a hadiesemények egyelőre a keleti hadszíntérré összpontosul-

nak. Azt viszont mindenki nagyon jól tudja, hogy ez a helyzet csak ideiglenes.

Az angol nép lelkiiségére jellemző néhány apróságot szeretnék elmondani.

Vasárnap, szeptember 3-án a gyermekek elköltöztetésénél segédkeztem. Reggel hét óra óta dolgoztam, rádiót sem hallgattam és csak egy rendőrtől értesültem az utimátum átadásáról. A vonat délelőtt tizenegy órakor indult el Londonból. Az én vagonomban tizenhét anya és huszonhárom gyermek utazott velem. Egyszerre cédulára írt utasítást kaptak át hozzánk a fűszéző vagonból, hogy azonnal huzzuk le a függönyöket és csukjuk be az ablakokat. Közben már hallottuk is a riasztó szirénák bugását. Legitámadás! Amint végigsiettem a néhány vasuti fülkén, amelyek utasait rámbízták s magam is velük együtt huzzam le az ablakfüggönyöket, az asszonyok közül egy sem kérdezett semmit, sőt még csak a helyéről sem kelt fel. Mindnyájan nyugodtan ilve maradtak csak éppen gyermekeiket szolitották maguk mellé. Magam három segítő társammal együtt a folyósón helyezkedtem el s az ablakon kihajolva az eget kémleltem. Csak rendeltetési helyünk-

re való megérkezésünk után tudtuk meg, hogy délelőtt tizenegy órakor kitört a háboru s hogy emiatt bugtak a szirénák.

Ugyanebben az időben egy ismerősöm sétált a Bond Streeten. Amikor a szirénák megszólaltak, senki mintha fel sem figyel volna rájuk, senki nem kettőzte meg a lépteit, csak egy férfi akadt, aki futásnak indult, de pillanatok mulva már ismét nyugodtan sétált tovább. Ugy látszik nem akart feltűnést kelteni.

Egyenesen hihetetlen, mennyire nem érez itt gyűlöletet senki a német nép iránt. Általános a felfogás, hogy a németek nem tehetnek a háborúról, amelyet bizonyára éppen olyan kevéssé akartak, mint az angolok. Az egyik templomban vasárnap délelőtt az összes hívek a német anyákért és gyermekekért imádkoztak. Ezt pedig csakugyan nem lehet összehasonlítani az 1914-beli hangulattal...

A cenzura nagyszerűen működik. Pontosan itt, a szabad Angliában ahol „normális” körülmények között a cenzúrának még a gondolatát is elvetik, huszonegy óra leforgása alatt mindenki szinte katonás fegyvellemmel engedelmessékedik az új előírásoknak. A propagandaminisztérium a londoni egyetem épületében nyitotta meg irodáját. A haditudósítókat az egyetemi altisztek kiűldöztetik persze rendszerint rossz helyre. A tanácsaltalan újságírókat mosolyogva vizsgáztatják: „No, majd rendbejövünk!” A lapok anyagából azonban minden sort kötelesek a cenzornak bemutatni. Hasonló a helyzet a rádióval is. Az előadás szövegét, főképpen külföldi leadásnál, először elolvassa a cenzor. Azután két cenzor hallgatja végig az előadást, nehogy „hiba” csusszon a szövegbe. Ma már mindenik megszokta ezt az új helyzetet.

A legnagyobb probléma egyelőre a vidékre elhelyezett és kiköltöztetett családok megfelelő elhelyezése. A közönség gondolkodó része tisztában van azzal hogy a városi emberek vidékre telepítése s a vidékkel való szorosabb kapcsolatba jutása teljesen új érzést pontosabban megértést vált ki majd belőlük. Ebben az egyetlen körülményben látják itt a háboru konstruktív oldalát: a mély szakadékok, amely város és falu között tátongott, a mostani intézkedések által töltik majd ki. Kiderül majd az is, hogy mennyi hátránya van, hogy olyan rengeteg ember elösszezsufolva nagyvárosokban és hogy a fali élet mennyivel több nyugalmat és biztonságot nyújt a városnál. A nagyvárosi gyermekek, anyák elköltöztetése, ugy látszik, kezdetét jelenti annak a folyamatnak, amely az ipari forradalom által létesített egészségtelen társadalom által létesített egészségtelen társadalmi problémákat kívánja megoldani. Azt persze senki sem hiszi, hogy a háboru szenvedései nem jelentenek észszeresen túlmagas árat ezeknek a problémáknak a megoldásáért.

Az angol kormány és az angol nép nyugalma, elszántsága csakugyan imponál. Ilyen kivételes alkalmakkor látszik csak igazán, miért nevezik éppen a buldogot az angol nemzet jelképének. Jogosan nevezik annak, mert ezek itt akár a buldog, most beleharaptak egy feladatba, amelynek rettenetes nagyságával és óriási veszélyeivel teljesen tisztában vannak. Tudva és tisztán látva mindent, indultak a küzdelembe. Anglia nagy multjához és hagyományaihoz méltó akar-nak maradni s azok is lesznek. Végtelenül szomorú, hogy Anglia egy új világegyben kénytelen igazolni nagyságát, erejét. De ma itt nincs itt másról szó, mint kitartásról és küzdelemről. (M.)

HIREK

Hatályon kívül helyezte a nemzetnevelési minisztérium a kulturzónáról szóló rendelkezést. A nemzetnevelési minisztérium a Hivatalos Lap 201-ik számában augusztus 18-án kelt 154.205. sz. rendeletével megállapította a kulturzóna területét, felsorolva mindazoknak a községeknek a nevét, ahol az állami tanítók rendes fizetésüknek 50 százalékos emelését fogják élvezni. Az állami iskolák és tanítóképzők működéséről szóló törvény 220-ik szakasza értelmében a kulturzónás tanítók fizetésükbőlükön kívül 10 hektár telepitési földdel is elláthatók. Erdély, Bánság, Körösvidék és Máramaros területén kerekaszámában 888 ezer 600 magyar és 256.500 német lakost ölel fel az új kulturzóna. — A hivatalos Lap 1939. szeptember 21-én megjelent 219. száma közli a nemzetnevelési minisztérium 163.817. sz. határozatát, mellyel hatályon kívül helyezi a folyó évi augusztus 28-án kelt 154.205. számú rendeletét és ezzel megszüntette a kulturzónát.

A temesvári katonai hatóságok a rémhírterjesztők ellen. Temesvárról jelentik: A temesvári katonai hatóságok felsőbb utasításra szigorú rendeletet hoztak a rémhírterjesztők ellen a közrend biztonsága érdekében. A rendeletet Drăgălina Corneliu hadosztályparancsnok írta alá és az nyomban életbe lépett az ostromállapot kivételes törvényei alapján. A rendelet első szakasza arról intézkedik, hogy tilos bármilyen megnyilatkozás valamely idegen állam mellett, vagy ellen, akár politikai, államvezetési vagy katonai tekintetben. Nem szabad idegen államok nemzeti eszméit sem bírálni, vagy dicsérni, akár nyilvános helyen, akár pedig magánügykezeket során. A második szakasz a rémhírekre vonatkozik és a legteljesebb szigorral megtiltja minden olyan hamis, vagy megváltoztatott hír terjesztését, amely veszélyeztetheti az ország nemzetközi viszonyait, vagy a közvéleményt izgatja és ezáltal a közrendet veszélyezteti. A rendeletek ellen vétők a katonai törvények elé kerülnek és egy hónaptól két évig terjedő fogházbüntetésben részesülnek, a cselekedetek súlyossága szerint. Ezenkívül a hadosztályparancsnokmég az ostromállapot törvényei alapján még egy külön rendeletet bocsátott ki, amely újlag eltiltja a katonai műveletek bármilyen célú megfigyelését, bírálatát és esetleges adatok közlését, még a legteljesebb jóhiszeműség esetében is. A fenti rendeletek Arad, Krassó, Sörény és Temes megye valamennyi falvára, községére és városára vonatkoznak, végrehajtásukról pedig a rendfenntartó hatóságok gondoskodnak.

M. Markovits Ibi zongoratanítását újból megkezdte. Jelentkezni: Str. Sincal 8. III. em. 11. 9—19-ig, 3—6-ig.

A magánvállalatok közreműködésével szeptember 30-án nagyszabású légvédelmi gyakorlatok lesznek Temesváron és az egész megyében. Temesvárról jelentik: A temesvári városnép és megyeháza légvédelmi hivatalai elhatározták, hogy szeptember 30-án délelőtti nagyszabású légvédelmi gyakorlatokat rendeznek az egész város és megye területén. A hatóságok ezáltal különös fontosságot tulajdonítanak a gyakorlatok rendjének és ezért már eleve felhívják a nagyközönség és a magánvállalatok vezetőinek figyelmét a szükséges tudnivalókra. A légvédelmi gyakorlat időpontját délelőtt 10.30 és 11.30 óra között határozzák meg. Temesvár területén a gyakorlat kezdetekor megszólalnak az összes gyárak vészszirénái, illetve a magánvállalatok harangjai, csengőberendezései, vagy kürtjei. A vészjelek három pernyi időközben egyenként 20—40 másodpercig tartanak és azokról a város minden lakójának tudomást kell vennie. A vészjelek elhangzása a magánvállalatok személyzete az illető vállalat légvédelmi főnökének utasításait követik a legszigorúbb rendben. A lakásokban és az utcákon tartózkodó közönség a vészjelek felhangzásaikor gyorsan, de nem futva igyekszik az előre kijelölt menedékhelyekre. Akit a támadás az utcán ér, az nyomban a menedékhelyekre igyekszik, a járművek megállnak és utasak ugyancsak eltűnnek a menedékhelyeken. Az utcán csak a hatósági járművek közlekedhetnek a gyakorlat ideje alatt. Három perccel az első vészjelek elhangzása után minden ucca kihalt lesz, az utcákat lehúzzák függönyjeiket és redőnyjeiket, hasonlóképpen a lakások ablakait is elsötétítik. A rendeletek végrehajtását a hatóságok megkülönböztetett szigorúsággal fogják ellenőrizni és az ellenlétőket 500-tól 2000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtják. A városi és megyei hatóságok nyomatközpont felhívják a lakosságot, hogy figyelemmel legyen az előírásoknak megfelelően vegyen részt a légvédelmi gyakorlatokban. A megye területén az egyes községi hatóságok fogják idejében tudatni a lakossággal a szükséges teendőket.

NEURALGIA
FEJFAJÁS
MÉLYSÉGEN

ANTI-NEURALGIC

JANOL

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban

Tűz pusztította el a moreni fetelepet. Bucurestiből jelentik: Az elmúlt éjjel hatalmas tűz pusztított Gugesti községben, a moreni faipari vállalat telepén. A tűz a fűrészüzemben keletkezett, amely tömve volt gyúlékony faanyaggal. A tűz közel két óra hosszat lappangott, amíg kigyulladt a fűrészüzem tetőze és az így levegőt nyert tűz hatalmas lángokban csapott föl a magasba. A tűz színhelyén azonnal megjelent a Focsani és Râmnicul Rârat tűzoltósága, de ekkora már az egész fűrésztelep, az ott felhalmozott és feldolgozott faanyag, — amely körülbelül 10 vagon mennyiségű — szénmáégett. A fűrésztelep szirénájának vészjeleire a munkások is összegyűltek, akik szintén tevékeny részt vettek az oltási munkálatokban, amely azonban eredménytelen maradt, mert az egész fűrésztelep porrá égett. Több, mint 100 munkás és családja maradt kenyér nélkül a borzalmas tűzvész következtében. Hivatalos megállapítás szerint a faipari vállalat anyagi kára több, mint ötmillió lej. A vizsgálat a tűz keletkezése okának megállapítása érdekében széles körben folyik.

Ma, kedden tartja meg első előadását a kulturpropaganda film-karaván. A nemzeti gyász miatt, csak ma, kedden tartja meg első bemutató előadását a kulturpropaganda filmkaraván. A kolozsvári polgármesteri hivatal felhívja a lakosságot, hogy minél nagyobb számban látogassa a filmkaraván rendkívül érdekes és gazdag anyagu filmjeit, amelyeket polgári személyek 5, míg az országörök és katonák két és 1 lej beléptidijért tekinthetnek meg. A befolyt összegeket hadfelszerelési célokra fordítják. A filmkaraván napi programját az előadás színhelyén, az Unirii téren, naponta kifüggesztik.

Tizenöt nap alatt 1134 üzérkedő kereskedőt büntettek meg. Bucurestiből jelentik: A fővárosi hatóságok a kereskedők ellen indított szigorú ellenőrzés során 1134 kereskedőnél folytattak vizsgálatot szeptember 1—15-ig. Ezek közül a kereskedők közül 127-et súlyos kihágáson értek és kihágási jegyzőkönyvet vettek fel ellenük, míg több, mint száz kereskedőt figyelmeztettek, hogy legközelebbi kihágásuk esetén rendkívüli súlyos büntetésben fogják részesíteni.

Szerdától indul a ROYAL slágermozgó világrengető szenzációja
WEIDMANN tömeggyilkos hiteles regénye a METRO GOLDWYN produkciójában:

Ha leszál az éj...

Mióta a film létezik, ilyen izgalmas filmet nem készítették.
Főszerepekben: ROBERT MONTGOMERY és ROSALIND RUSSELL.
Ma utoljára: „Fiatalság”, Fősz.: Janet Gaynor, Douglas Fairbanks jr., Paulette Goddard.

S. Salamon Klára, Hevesi Piroska zongoraművész nő kiváló művésznővéneke, a Clujon nagy sikerrel működő Salamon-féle zeneóvoda mintájára Aradon zenei előkészítő tanfolyamot nyit fiatalokor gyermekek (4 éves kortól) részére. A kitűnő zongoratanárnő ezzel a módszerrel zongoranövendékeinek is megadja a legmodernebb zenetanításban alkalmazott, a tanulás kezdeti stádiumában nélkülözhetetlen zenei alapot. **Jelentkezési idő:** Zenei előkészítés és zongora növendékek (kezdők és haladók) részére d. u. 4—6-ig. S. Salamon Klára, Str. I. G. Duca No 7. Ap. 3. Arad.

Intárniré peste veac (Találka a jövő században) címen, Marius Ralian, a Kolozsváron megjelenő „Tara Noua” fiatal, de tehetséges munkatársa izlésesen kiállított verses-füzetet jelentetett meg. Verseit kifinomult lelkület és érzékenység jellemzi. Fenntartás nélkül veti papírra lelkének töprengéseit, amelyek érdekes, egyéni formában szólalnak meg. A verses-füzet szerzője diszes csokorba kötött melankolikus hangulatu verseivel nemcsak a szép verseket szerető közvéleményt, de az irodalmárok elismerését is kivívta. (—)

Bucuresti előfizetőinket értesítjük, hogy ottani megbízottunk címe: Singer Mór, Cal. Mosilor 314, aki bármely az előfizetéssel kapcsolatos ügyben felvilágosítással szolgál.

A Concordia Zsidó Club elegáns helyiségeiben elsősorban ebéd-és vacsora-kozsz kapható. Abonoma és házhozhordás. (Strada Memorandului 13. Bejárat a Rațiu ucca felől.)

Déryné ifiasszony. (A kolozsvári magyar színtársulat évadnyitó előadása.) Herczeg Ferenc romantikus színjátékával nyitotta meg ezidei évadját a kolozsvári magyar színtársulat. A „Déryné ifiasszony” nem a legjobb alkotása Herczeg Ferencnek; tegnap este mégis valami elragadó báj lengte be a darab egyes jeleneteit, amit valószínűleg Pényes Aliz tüneményes kedvessége idézett elő. A nézőteret zsúfolásig megtöltö, ünnepi hangulatban lévő közönség jó előadást kapott. Különösen Réthely Ödön volt pompás az öreg falusi nemesur szerepében. Czoppán Flóri szintén nagyon jó alakítást nyújtott. Kovács György romantikus grófját dísztingvált izlés és finom játék hozta közel a közönséghez. Nagy István passzív szerepében ezúttal nem csillogtathatta meg erős tehetségét. Paál Magda meleg tónusu és szép dikcióval tette hatásosá egyébként jelentéktelen szerepét. Csóka bonhómája ezúttal sem tévesztette el hatását. Megemléstéremeltőn szerepeltek még: Havadi Nagy Ionka, Lantos Béla, Szabados Árpád, Perényi, Rajnai Elli. A rendezés izléses, korszerű és hangulatos volt. A közönség vastapsokkal ajándékozta meg az évadnyitó előadás buzgó és tehetséges aktorainak játékát.

Szines levélborítékok a postai gyorsforgalom lebonyolítására. Temesvárról jelentik: Temesváron két év óta szünetel a légiforgalom és így a légipostával küldött leveleket Aradon keresztül továbbítják. Egyelőre kevés kilátás van arra, hogy a temesvári repülőtéren a felmerült technikai akadályok miatt a közeljövőben megindul a légiforgalom, a postai adminisztrációban viszont túlságosan lassuvá vált a légiforgalmi levelek kézbesítése és a közönség részéről az utóbbi időben egyre több panasz érkezett a kerületi postai igazgatósághoz. A postai tisztviselők figyelmét ugyanis elkerüli a „prin avion” jelzés és ez okozta többnyire a sürgős levelek késedelmét. Ezért most a temesvári kerületi postai igazgatóság a bucaresti vezérigazgatóságtól külön szines borítékokat kapott a légipostai forgalom lebonyolítására. Ezek a borítékok darabonként másfél lejbe kerülnek és valamennyi postahivatalnál kaphatók, akár nagyobb mennyiségben is. A közönség ezeket a borítékokat csakis légiforgalomra használhatja a szabályszerű felülbélyegzéssel és a boríték különleges színe nyomban felkelti a tisztviselők figyelmét a levél sürgős továbbítására. A kerületi postai igazgatóság az ujtás révén a légiforgalmi küldemények kézbesítésének megjavulását várja.

Iparvállalatok — Importörök!

Anglia háborus exportkedvezményei lehetővé teszik önöknek nyersanyag- és áruszükségleteiket innen beszerezni, ezért kérjük árajánlatunkat minden Önök érdeklő cikkben.

Sharp & Akis Limited, London, S. W. 1.

14&16, Regent Street
igazgatóság: R. A. Curtis (angol), Ing. E. Jacobovici (román).

DR. PRODAN VARMEGYEI FŐORVOS FELHÍVÁSA A KOLOSZVARI ÉS KOLOSZVÁRMEGYEI NŐKHOZ. Dr. Leon Prodan, Kolozsvármegye főorvosa meleghangu felhívással intézett Kolozsvármegye egészségügyi szolgálatát nevében Kolozsvármegye és Kolozsvár város összes asszonyaihoz és leányaihoz, hogy kellő időben iratkozzanak be önkéntes ápolónőkné, hogy szükség esetén megfelelően kiképzettön állhassanak a közönség rendelkezésére. Az önkéntes ápolónői és gondozónői tanfolyamra szeptember hó 25-ike és 30-ika között lehet beiratkozni, délelőttönként a hivatalos órák alatt 8 órától 1 óráig, Szamostartomány királyi helytartóságának palotájában a 17—20. sz. hivatalos helyiségekben. A vármegyei főorvos reméli, hogy a felhívás megfelelő megértésre és visszhangra talál a vármegye és Erdély fővárosa leányai és asszonyai körében és a nők készséggel fognak jelentkezni az emberbaráti tevékenység ellátására.

Súlyos szerencsétlenséget okozott az elszabadult vasuti kocsi. Belgrádból jelentik: A Bosnai-Priedor vasutovonalon Ivanjska Álomás közelében egy katonavonalt utolsó kocsija leszakadt a szerelvényről és a lejtős pályán nagy sebességgel robogott lefelé. A vasuti kocsi összeütközött a szembejövő személyvonattal. Az összeütközés következtében hat katona meghalt, tíz pedig életveszélyesen megsebesült.

Rendeleettel szabályozták az örökösödési illetékeket. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet bocsátott ki az erdélyi és bánáti községi jegyzőkhöz. Ebben a rendeletben a következőképpen szabályozták az örökösödési vagyon leltározása esetén fizetendő illetéket: 4000 lejig a bélyegtvörvény 59. paragrafusára értelmében vetik ki az illetéket, 4001 lejtől 5000 lejig az illeték 5 lej, 5001 lejtől 10 ezer lej 10 lej, 10 ezer lejtől fennebb ezer lejenként 2 lej fizetendő.

Megszüntették a különbözeti vizsgák. Bucurestiből jelentik: A nemzetoktatásiügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint nem lehet többé különbözeti vizsgát tenni a tanítóképző felsőosztályai és kereskedelmi liceum között. A jövőben nem engedélyezik a kereskedelmi és ipari liceumok közötti különbözeti vizsgát sem.

Végzetes bányakatasztrófa Németországban. Berlinből jelentik: Bohum-Hordelben, Hannover közelében egy szénbányában bányalégrobbanás következtében az egyik tárma beomlott. A romok közül eddig 9 bányász halálát emelték ki és 11 súlyos megsebesült. Másik 9 bányász még a romok alatt van és valószínű, hogy ezeket sem sikerül megmenteni az életnek.

Láttaoztatni kell a fegyvertartási engedélyeket. A helybeli rendőrség felhívja a fegyvertartási engedéllyel rendelkezők figyelmét, hogy a belügyminiszter rendeletére értelmében kötelező a fegyvertartási engedélyek láttaoztatása. A fegyvertartási engedélyek láttaoztatásának elmulasztása az engedély elközbását vonja maga után. Az évi láttaoztatást a vármegyei prefekturán végzik.

Legújabb modellek:

Bundák, szőrmék, átalakítások szezonálhatárban

MANDELBAUM

szűcsnél

Calea Regele Ferdinand 20. Udvarban.

Ügyvédi hír. Dr. Kamil Rozália ügyvédi irodáját Satu-Mareről Târgu-Muresre Str. Traian 4 szám alá helyezte át.

Figyelmeztetés. Felhívjuk az összes csoportjaink és tagjaink figyelmét, hogy a Keren-hachsara akció levezetésére Abrahamovits Moise tanár megbízatása lejárt, tehát a mai naptól kezdve nevezett, nevünkben pénzfelvételt nem eszközölhet. A Brith Hanoar Hamizrachi Erdélyrészi Központja, Oradea.

Egy szerencsétlen asszony. Ilyen című felhívásunkra a következő adományok érkeztek: Leib Manó és Lázár, Medias 250 lej, Deleanu urnó 100 lej, Werner Filópné, Oradea 100 lej. Az adományokat rendeltetéshelyükre juttattuk.

EGYESÜLETI ÉLET

A kolozsvári Joug Wizo értesíti az érdeklődőket, hogy október 1-én megkezdődnek a héber és angol nyelvkurzusok, kitűnő tanerőkkel és a legújabb módszer szerint. Továbbá Jámbor Ferenc zsidó történelem-szeminariuma is, melyre vendégeket szivesen lát a Joug Wizo vezetősége. (Érdeklődni: Str. Iuliu Maniu 2, II. em., esetleg tel. 17-03. Vértés Editnél.)

tán
Az ang
Mussó
or
Pár
LA
beszél
A
tartott
gyáva
zsebe
vöbém
teszi a
orra a
Oroszo
Londo
Róma, s
sajtó rész
napi beszé
zik abban
végetvetet
amelyek
belföldi k
szág maga
A Corri
Olaszszá
kodik min
arra töreks
előmozdít
be vetett
vesztette e
uj elrende
esetre hall
Párizs, sz
ügyönkség
ban úgy te
érdekekkel
az olasz kö
nyomásra v
a felszigete
kapcsolatbar
ország állás
kel szemben
szeptember

Halifax hosszasan tárgyalta Maisky szovjet-nagykövettel

Az angol sajtó barátságos hangot üt meg a szovjet irányában. Mussolini beszédének londoni és párizsi visszhangja. Német-orszag értekezlet készül? Varsó végsőkéig ellentáll

Párizsban kedvezően ítélik meg a nyugati hadszíntér helyzetét

LONDON, szeptember 25. (Rador.) *Maisky szovjet nagykövet vasárnap megbeszélést folytatott lord Halifax külügyminiszterrel.*

A Havas jelentése szerint lord Halifax és Maisky tanácskozása egy óra hosszat tartott. A jelenlegi nemzetközi helyzet különböző oldalait tették tanulmányozás tárgyává — írja a Daily Mail. — Maisky ígéretet tett arra, hogy azonnal érintkezésbe lép kormányával és rövidesen választ ad lord Halifaxnak a Szovjetunió jövőbeni magatartására vonatkozó kérdésére. A lap a fentiek után elemzés tárgyává teszi a moszkvai kormányak Németországgal szembeni magatartása lehetőségét s arra a következtetésre jut, hogy a szovjet-csapatok lengyelországi beavatkozásával, Oroszország a demokráciák megmentésének célját szolgálta.

London és Párizs nem tartják elfogadhatónak Mussolini békejavaslatait

Róma, szeptember 25. (Rador.) Az olasz sajtó részletesen foglalkozik Mussolini tegnapi beszédével. Valamennyi lap megegyezik abban, hogy a Duce beszéde egyszerűen végtelenségig azoknak a találgatásoknak, amelyek nemcsak a külföldön, de egyes belföldi körökben is felmerültek Olaszország magatartását illetően.

A Corriere della Sera megjegyzi, hogy Olaszország a beszéd értelmében tartózkodik minden háborús kezdeményezéstől és arra törekszik, hogy a béke helyreállítását előmozdítsa. A békes megoldás lehetőségébe vetett hitét ugyanis még mindig nem vesztette el. A lap leszögezi, hogy a világ új elrendezésében Olaszország minden esetre hallatni fogja szavát.

Párizs, szeptember 25. (Rador.) A Havasügynökség jelenti: Mussolini beszédét Párizsban úgy tekintik, mint amely főleg az olasz érdekekkel foglalkozik. A beszéd egy része az olasz közvéleménynek szól és arra a benyomásra válaszol, melyet az európai válság a népszínter előidézett, valamint az ezzel kapcsolatban elterjedt híresztelésekre. Olaszország álláspontja a nemzetközi eseményekkel szemben a beszéd szerint nem változott szeptember 1-től, amikor a minisztertanács

elhátározta, hogy Olaszország semmiféle hadműveletet nem kezdeményez. A Duce pilótához hasonlította magát, aki viharban vezeti a gépet. Ebből a hasonlatból vonja le azt a következtetést, hogy kikerüli az összeütközéseket.

Az Olaszország és Németország közötti kötelekeket a beszéd elismeri, de az olasz semlegesség visszatartotta a szónokot attól, hogy ezt túlságosan kiemelje. A beszéd — mondják Párizsban — korrektt minden nemi szemponttal szemben. Párizsban mindamellett meglepődtek azon a könnyedségen, mellyel Mussolini Lengyelország likvidációját fogadja, holott ez a nemzet Olaszország barátja volt.

London, szeptember 25. (Rador.) Mussolini javaslatai nem képezhetnek megfelelő alapot az európai béke helyreállítására, — írja több angol lap a Duce beszédét kommentálva. Az a tény, hogy Lengyelországot elfoglalták, nem jelenti azt, hogy Anglia és Franciaország békekötésről tárgyalhatna. A Daily Herald dícsérő szavakkal illeti Mussolini békejavaslatát, de kijelenti, hogy nem lehet szó a keleti arcvonalon aratott német győzelmeken alapuló békeről, mert ez dicstelen béke lenne s új támadásokat és háborukat tenne lehetővé. Ezért nem lehet elfogadni Mussolini indítványait, sőt még tárgyalni sem lehet azoknak alapján.

Chamberlain válaszol Mussolininek

Róma, szeptember 25. (Dunaposta). Római forrásból származó hírek szerint Chamberlain miniszterelnök ma fog válaszolni Mussolini legutóbbi beszédére, amelyet a fasiszta korporációk bolognai küldöttsége előtt mondott. A Popolo d'Italia londoni értesítése szerint angol politikai körökben Mussolini legutóbbi beszéde élénk visszhangot keltett és bizonyosra veszik, hogy Anglia magatartása a háborús konfliktus ügyében már a legkövetkező időn belül gyökeres változáson fog átmenni. Egy előkelő angol politikus kijelentette állítólag, hogy Anglia és Chamberlain magatartásában olyan változás fog beállni közelebről, amely gátat vet a további céltalan vérontásnak. Ez az angol politikus viszont elzárkózott minden olyan megnyilatkozás elől, amely Oroszországnak a német-lengyel konfliktusba való beavatkozását és Oroszország politikáját bírálta volna.

Német-orszag-olasz háromhatalmi értekezletről ír a Frankfurter Zeitung

Berlin, szeptember 25. (Dunaposta). A Frankfurter Zeitung jelentése szerint Németország, Olaszország és Oroszország részvételével közelebről háromhatalmi értekezlet lesz, amelyen egyezményt kötnek az európai kérdések végleges elrendezésére vonatkozólag. A háromhatalmi értekezleten Oroszország véglegesen leszögezi álláspontját Romániával és Törökországgal kapcsolatban is, éppen úgy, amint azt nemrég Olaszország Jugoszláviával kapcsolatban tette. Ezen a háromhatalmi értekezleten jönne létre a végleges megegyezés Németország és a Szovjetunió között Lengyelország új felosztása tekintetében is.

Német-orszag-japán-olasz meg nem támadási szerződés?

Köpenhága, szeptember 25. (A Tribuna távirata). Illetékes körökből érkezett jelentés szerint a jövő hét folyamán Németország, Oroszország, Japán és Olaszország meg nem támadási egyezményt kötnek, válaszként az Egyesült Államok és a demokráta hatalmak közti megegyezésre. Szó van továbbá arról, hogy Berlin és Moszkva között autótutató fogantatás építeni. E célból állítólag már el is utazott egy német mérnökötől álló küldöttség Moszkvába ahol a szovjet mérnökkel együttösen megvitatták a tervezet kivételének módozatait.

Kicsérélték a német-orszag egyezmény ratifikálási jegyzőkönyvét Berlin, szeptember 25. (Rador-DNB). Weissaecker külügyi államtitkár és Skwarzew berlini moszkvai nagykövet tegnap kicsérélték

Kalapokat Táskákat Kesztyűket Sálakat

a legelegánsabbakat jutányosan szerezhet be Bódy Máriaánál Str. Memorandumai 3

ték a német-orszag megállapodás ratifikációs jegyzőkönyvét.

A Völkischer Beobachter ezzel kapcsolatban a következőket írja: A német-orszag paktum ratifikáló okmányainak aláírásával az utolsó formalitásnak is eleget tettek. A kiadott hivatalos közlemény megállapítja, hogy a paktum tulajdonképpen már aláírásakor érvénybelépett. Az utolsó hét eseményei bizonyították, milyen rendkívüli fontossága van ennek az egyezménynek. Németország és Oroszország megegyeztek, hogy az ő területükben természetes és történelmi alapokra helyezik a versaillesi szerződés által teremtett állapotokat és új rendet hoznak létre az állandó lengyel fenyegetés megszüntetése érdekében.

A pánszlávizmus és a germánizmus közeli összeköttetéséről írják a párizsi lapok

Párizs, szeptember 25. (Rador). A hétfő reggeli lapok rámutatnak arra, hogy a „szovjetek behatoltak Európába”, ami a pánszlávizmus újjáéledését jelenti és egyidejűleg megváltoztatta a földközti tengeri és balkáni kérdések állását is. A lapok azon véleményüknek adnak kifejezést, hogy a világ a germanizmus és szlávizmus harcának újabb fázisára számíthat, amikor majd érdekeik összeütköznek a Földközi tengeren, vagy a Balkánon.

Német lapkommentár

Berlin, szeptember 25. (Rador). A Deutsche Allgemeine Zeitung a nemzetközi helyzettel foglalkozva a következőket írja:

„Hitler danzigi beszédében hangsúlyozta, hogy Németország minden esetre megkészenült szemben a Hitler kijelentésének. Nem hittek neki, midőn néhány héttel ezelőtt a Daladierhez intézett levelében bejelentette Lengyelország teljes összeomlását. Nem hittek neki, midőn annak idején a leszerelési konferencia sikertelensége láttán bejelentette Németország teljes felfegyverkezését. Nem hittek neki végül, midőn bejelentette az összes németek egyesülésének szükségességét, a husz esztendővel ezelőtt elkezdett harcának alapvető céljait. Hitler átérzi mindazt, amit mond és amit elhatároz, azt következetességgel hajtja végre.

„Németország nyugalmát kíván Délkelet-Európában” — írja a német diplomáciai felhivatalos

Berlin, szeptember 25. (Rador). A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz mai számában a délkelet-európai államoknak szenteli vezércikkét és ezen állá-

Pilsudsky titkos szervezetei új ellenállási akciót indítottak meg a megszállott területeken

Berlin, szeptember 25. (DNB). A német hivatalos jelentés tegnap közölte, hogy a „keleti hábrú” befejezettek tekinthető. A német csapatok mindenütt elfoglalták állásait a demarkációs vonal mentén és a tisztogatás az egész területen folyik. Varsó megadásával minden órában számolni lehet. Praga és Modlin külvárosokból a menekülés megindult.

Berlin, szeptember 25. (Rador). A Havas távirati iroda jelentése szerint annak ellenére, hogy a legfőbb német hadvezetőség azt jelenti, miszerint Lengyelországban a hadműveletek teljesen befejeződtek, a Helsinkiből érkező hírek szerint a még jelenleg védőharcot folytató lengyel csapatok egyáltalában nem gondolnak arra, hogy állásaikat feladják és a harcot beszüntessék. Pilsudsky marsall, az elhunyt lengyel államférfi utasítására és terveire szerint, ugyanis még az 1914—1918. évi világháború befejezése után titkos alakulatok létesültek Lengyelországban, amelyek most elszánt tevékenységbe kezdtek azokon a területeken — az ellenség háta mögött, — amelyeket a német és a szovjet csapatok foglaltak el. A német rádióállomások egyébként is elismerik azt, hogy Lengyelország egyes területein a lengyel haderők töredékegyeségei még ellenállást fejtenek ki. Így Varsóban, Modlinnál és a Hellafélszigeten.

A német tüzérség állandó tüzeiben is elszántan védik a lengyelek Varsót és Modlint

Varsó, szeptember 25. (Rador). A Havas távirati ügynökség jelentése szerint a német repülőgépek tegnap nagyarányú légitámadást intéztek Varsó ellen. A bombázásnak több, mint ezer ember esett halálra áldozatul, köztük sok polgári személy is. A német tüzérség bombázott négy templomot és három kórházat is, amely utóbbiak tele voltak sebesültekkel. Varsó környékén a Visztula partján a német támadást a lengyel csapatok visszaverték, míg Modlinnál az elkeseredett harcok folytatódnak. Varsót és Modlint a lengyelek elszántan védik.

Varsó, szeptember 25. (Dunaposta). A Havas távirati ügynökség jelentése szerint

mokat ismételték Németország jóindulatáról biztosítja. A lap mindenekei előtt is rámutat arra, hogy a gazdasági kapcsolatok Németország és a Balkán-államok között változatlanul fennállnak. Németország az árucserre fokozását kívánja. E viszony megzavarása nem érdeke sem Németországnak, sem pedig a Balkán-államoknak. Németországnak nincsenek további érdekei Délkelet-Európában, amelyek államaitól mindössze azt kívánja, hogy ne bocsátkozzanak politikai kalandokba és ne rendítsék meg Németország velük szembeni bizalmát. A délkelet-európai államoknak megvan a lehetőségük most arra, hogy az európai viszályon kívül maradjanak. Németország adott esetben hajlandó megvédeni érdekeit. Németország nyugalmat kíván Európának ebben a részben, még pedig oly módon, hogy ezek az államok szigorúan megőrizzék semlegességüket.

Saracsioglu moszkvai tárgyalásai

Moszkva, szeptember 25. (Tass). Saracsioglu török külügyminiszter tegnap délután Odesszából a rendelkezésére bocsátott különvonaton kíséretével együtt Moszkvába érkezett. A moszkvai pályaudvaron Potemkin helyettes külügyi népbiztos fogadta. A látogatásnak — amint a Izvestia írja — világszerte nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert a meginduló megbeszélések hívatottak arra, hogy a két ország álláspontját a jelenlegi helyzetben véglegesen leszögezzék. Oroszországnak ugyanis különös érdeke fűződik a Fekete tenger és a Balkán nyugalmához. Saracsioglu hír szerint, ha csak valamilyen előre nem látott esemény gyors hazatérését nem teszi szükségessé, tíz napot fog Moszkvában eltölteni.

Moszkva, szeptember 25. (Dunaposta). Saracsioglu török külügyminiszter Moszkva felé vezető útján Odesszában fogadta a Tass távirati iroda tudósítóját, aki előtt a török nép rokonszenvét és őszinte barátságát tolmácsolta Oroszországot iránt. Ez a barátság — mondta — változatlan és éppen olyan erős, mint régen volt. Törökországot és Oroszországot, mint eddig, úgy ezután is szoros kapcsolatok fűzik össze.

Saracsioglu moszkvai látogatásának az a célja, hogy Törökország semleges álláspontját tisztázza és hogy Oroszországnak a fekete-tengeri és tengerszomszokkal kapcsolatos különleges céljai tekintetében egymással megegyezésre jussanak.

Varsónak a német tüzérség részéről tegnap történt bombázása során megsérült a Varsó II. rádióállomás is. Az állomás helyett a lengyelek most rövidhullámú leadón közvetítik a híreket.

Varsó, szeptember 25. (Rador). A varsói védelmi parancsnokság szeptember 24-én este fél 11 órakor a következő közleményt adta ki:

„Varsó és Modlin erődítményei a német nehéztüzérség állandó tüzeiben állanak. Varsóban már nincs sértetlen épület s olyan sem, amelyben áldozatok ne lennének. A házak legtöbbször, főleg a középületek, valóságos romhalmazzak. A bombázásnak több ezer, főleg polgári áldozata van. A német repülőgépek vasárnap két ízben bombázták a várost. Modlint továbbra is minden oldalról rohannozzák. A helyőrség hősiessen védekezik. Varsó körzetében, a keleti oldalon több támadást vertünk vissza. A Visztula balpartján az éjszaka folyamán három sikeres kirohanást hajtottak végre a véderők, amelyek több foglyot ejtettek. A lakosság és a csapatok hangulata kitünő. Varsó tovább védekezik!”

Varsó, szeptember 25. (Rador). A lengyel főváros védelmi parancsnokságának közlése szerint a német nehéztüzérség változatlanul bombázza úgy Varsót, mint Modlint. A modlini erőd azonban vitázik ellenl. Varsót tegnap két ízben is bombázták a német repülőgépek, a gyalogság pedig több támadást intézett a város ellen, amelyeket azonban a védőerők visszavert. Ezzel szemben a lengyelek éjjel több rajtaütésszerű kitérést vittek véghez és számos foglyot ejtettek.

A német távirati iroda a Varsóból megmenekült eszt alattvalók elbeszélését közli, amely szerint a lengyel fővárosban már nem kapható friss marhahús és vaj. A megszártásokban főleg lóhúst mérnek ki. A sorozatos bombázások a polgári lakosság részéről aránylag kevés áldozatot követel.

Ma temetik el Fritsch tábornokot

Berlin, szeptember 25. (DNB.) A Führer rendeletére Fritsch tábornokot kedden a nemzet halottjaként helyezik nyugalomra a német fővárosi Invalidusok temetőjében. A temetésen valószínűleg megjelenik Hitler kancellárja is. Fritsch tábornokról a német

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

SPORT

Másfél évig volt veretlen a Venus,
Kolozsváron kikapott

Kikapott az AMTE és Rapid FC is

Az FC Carpati ismét győzött és a bajnokság élére került

Cluj, szeptember 25. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság harmadik fordulójára nagy meglepetést hozott: a másfél évig veretlen Venus bajnoksápa Kolozsváron vereséget szenvedett. Meglepetése a fordulónak az AMTE és Rapid FC veresége is. A nagybányai Carpati FC ezúttal Bucuresztben győzött és a bajnokság élére került. Eredmények:

Cluj, Victoria—Venus 2:1 (2:0). Vezette Busa. Góllövők: Szántai és Cociuban, illetve Enes.

Galati, Ripensia—Gloria CFR 2:0 (1:0), bíró Emil Kroner, 2500 néző. Haas (40-ik p.) és Marksteiner (86. perc) rúgták a gólokat.

Timisoara, TMAC—AMTE 3:0 (2:0), bíró Radulescu, 2500 néző. Meglepetés. A mérkőzés mindhárom gólját a kiváló formában levő Bindea lőtte az első, 18-ik és 83-ik percekben.

Resica, UDR—FC Rapid 2:1 (1:1), bíró Humeade, 2000 néző. Meglepetés, de megérdemelt győzelem. A 28-ik percben Pop Vasile, a 43-ikban Barátky és a II. félidő 3-ik percében König lötték a gólokat.

Bucuressti, FC Carpati—Unirea Tricolor 3:0 (3:0), bíró Paulini, 4000 néző. A gólokat Lukács (2) és Szőke lötték.

Az A) Liga állása:

1. FC Carpati	3	3	—	7	—	6
2. Ripensia	3	2	1	—	9	4
3. Venus	3	2	—	1	7	2
4. TMAC	3	2	—	1	6	5
5. Rapid	3	2	—	1	10	4
6. UDR	3	1	1	1	6	7
7. Victoria	3	1	1	1	2	3
8. Juventus	3	1	1	1	5	7
9. Gloria CFR	3	1	—	2	3	10
10. Sportul Studentesc	3	—	1	2	7	9
11. Unirea Tricolor	3	—	1	2	2	6
12. AMTE	4	—	—	3	1	8

Román Kupa

Két perccel a befejezés előtt kapott ki
a Haggibbor

A bucuressti Makkabi és a kisenévi Makkabi továbbjutottak

Cluj, szeptember 25. (Az Uj Kelet tud.) A Román Kupa küzdelem során a Haggibbor futballcsapata, amely a második fordulóba jutott, vasárnap a KMSC együttesével került össze. A Haggibbor futballcsapata meglepően jó játékkal lepte meg a sporttelepen szép számban helyet foglaló híveit. Sajnos, 88 perces főlény után, amelyben azonban az ellenfélnek is voltak veszélyes támadásai, végül is vereséget szenvedett. A Haggibbor csatársorának számtalan gólhelyezete volt, ezeket azonban nem tudta kihasználni.

Iasi, Makkabi—Victoria CFR 4:2 (2:1).

Galati, Tricolor Ploesti—DVA 5:2 (2:1).

Brasov, Viforul Dacia Bucuressti—EMTE

2:1 (2:0), Astra—ACFR 3:2 (2:1).

Lupeny, Minerul—CFR Kolozsvár 4:2 (2:1).

Resica, RMTE—Kinizsi 3:2 (2:0). Meglepetés.

Nagyszeben, HTV—Mures 3:2 (3:0). Meglepetés.

Torda, CFR Piski—Uranus 2:1 (1:0).

Nagykaroly, Cement—Victoria 4:1 (2:1).

Nagyvárad, Crisana—Torekvés 4:1 (2:0).

Bucuressti, Makkabi—Oltul 2:0 (1:0).

Marosvásárhely, Sparta Medgyes—MSE (3:1).

Lonya, SC Lonea—Jiul 1:0 (0:0).

Craiova, Craiova—Electrica 4:1 (2:0).

Lugos, NAC—Vulturii 4:3 (2:1).

Anina, Gloria Arad—CS Aninosa 4:3 (2:1).

Szatmar, Olimpia—Universitatea elmaradt.

Az U nem jelent meg.

Aranyosgyeres, Industria Sármei—Barkochba elmaradt. A Barkochba nem jelent meg.

KULFÖLD

Magyarország—Németország 5:1

Budapest, szeptember 25. Vasárnap délután több mint 20 ezer főnyi közönség jelenlétében, az olasz Dattilo bíró vezetésével játszottak le a magyar-német labdarúgómeccset, melyet a csapat 5:1 (2:1) arányban nyert meg. A góllövők sorrendje: 4-ik percben Kincses, 8-ik percben Zsengeller, 37-ik percben Schön német, II. félidő 6-ik percében Zsengeller, 28-ik percben Zsengeller, 34-ik percben Dudás.

Elődöntőkig jutott az országos tenisz-
bajnoki verseny

Bucuressti, szeptember 25. Az országos teniszbajnokságok küzdelmei az elődöntőkig jutottak. Részletes eredmények a következők:

Férfi egyes I. osztály: Tanasescu—Vassu 6:0, 6:1. Botez—Gabor 6:2, 6:2. Pusztay—Grad 1:6, 6:4, 6:3. Benedek Horst—Schilleriu 6:0, 6:0. A középdöntőkben: Erős—Simonis 6:1, 6:1. Schmidt—Benedek Horst 6:4, 6:4. Badin—Pusztay 6:1, 6:3. Tanasescu—Botez 6:2, 6:0. Az elődöntőben Tanasescu Erőssel, Schmidt pedig Badinnal fog játszani.

Női egyes I. osztály: Berezcky—Canella 6:0, 6:0. Gerliczy—Unianuan 4:6, 6:4, 6:4. Wertheimerné—Baatzné 6:3, 6:3. Popporné—Lichter 6:4, 6:0. Az elődöntők eredményei:

Berezcky—Gerliczy 6:4, 6:3. Wertheimerné—Popporné 6:2, 6:4. A döntőbe így Berezcky és a fővárosi Wertheimerné kerültek. Popporné veresége nagy meglepetés.

Férfi páros I. osztály: Az elődöntők eredményei a következők: Erős, Réthy—Badin I, Badin II 6:4, 11:9, 6:0. Tanasescu, Schmidt—Pusztay, Benedek Horst 6:1, 1:6, 6:2, 6:3. A győztesek a döntőbe kerültek.

Férfi egyes II. osztály: M. Viziru—Albon 6:0, 6:2. Dolha—Frighian 6:2, 6:2. G. Viziru—Simonis 6:1, 7:5.

Női egyes ifjúsági: Gerliczy Ily—Pascali 6:1, 6:1. A döntőbe Gerliczy Ily és D. Georgi kerültek.

Eladó egy Czur Salom „A” parcella. Szigeti kiadóhivatal, Carol 13.

Blánaria „NICU” — Szuk Bucuressti, Str. Carol 25. Soarelui ucca 9 sarkán. Telefon: 429-21. Bucuresztben okvetlenül tekintse meg modelljemet. Vállalom új bundák készítését: átalakításokat. Szőrmefestések és kikészítések vegyi uton. Válaszportózzott levél kérdésekre díjtalanul válaszolok. Régi bundáját csekély ráfizetéssel újra cserélem be.

Prima gesztenyét szállít colet agricollal Braunstein, Baia-Mare.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Szerdán este: Mütét

A múlt évad utolsó bemutatója volt Tomcsa Sándor remek vigjátéka, a Mütét. Mintegy száz darab közül a Mütét nyerte meg az Erdélyi Helikon és a színház ezévi nagydíját. A közönség is megpecsételte ezt az ítéletet. A Mütét igazi vigjátékiró-östehetség munkája, s teljesen megérdemelt volt irodalmi köreinknek és egész sajtónknak áradozó ma-

gasztalása, amellyel a Mütét bemutatóját fogadták.

A Mütét szerdán este ismét szerepel a műsorban. A főszerepeket Fényes Alice, Beness Ilona, Czopán Flóri, Rajnai Elli, Faudi Márta, Gellért Ibolya, Nagy István, Csóka József, Szabados Árpád, Kovács György, Lantos Béla alakítják.

Iglói diákok

Vannak darabok, amelyeket az idő múlása nem temet el. Időnként titokzatlan módon és megmagyarázhatatlan időközökben ismét felbukkannak ezek a művek és éppoly sikert érnek el, mint bemutatójuk alkalmával. Ilyen operett az Iglói diákok. Farkas Imrénnek ez a mindnyájunk szívóssá, nőt, mindnyájunk romantikus diákhősökrét idéző énekes játéka most megint diadalmas erővel támadt életre. A mi színházunk is ismét fel-

eleveníti az Iglói diákokat. A szereposztás, a rendezés, a kiállítás mindenben újjávarázsolják az Iglói diákokat. Gróf László rendező és Stefanidesz karnagy gondoskodnak róla, hogy az előadás játékból is, énekből is, vetekedjék a premierrel. Régi emlékeket hoz vissza az öreg diáknak, a mindenkor diákéletnek pedig eszményi képét adja az újjászülött Iglói diákok.

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd fél 9: Déryné ifjasszony. (Irodalmi bélet 1. szám.)

Szerda fél 9: Mütét. (Tomcsa Sándor vigjátéka, az Erdélyi Helikon és a színház drámapályázatának ezévi győztese. Részben új szereposztásban.)

Csütörtök délután 3: Jancsi és Juliska. (Gyermekelőadás zenével, énekekkel, táncokkal. Jancsi: Fényes Alice. A többi főszerepekben: Beness, Czopán, Miklóssy, Faluvégi, Rajnai Elli, stb. Nagyon olcsó matinéhelyárakkal. A vasárnapról elmaradt előadás jegyei érvényesek.)

Csütörtök fél 9: Iglói diákok. (Farkas Imre operettje, teljesen új betanulásban, új kiállításban. Rendező: Gróf László, vezényel: Stefanidesz József. Főszereplők: Kovács Kató, Kovács György, Ditrói Pusikás Béla, Réthely, Borovszky, Deésy, Csóka, Lantos, Rajnai, Örvössy, Szabados, Bodó, Perényi, Gulácsy, stb. Premierbérlet 2. sz.)

Péntek fél 9: Iglói diákok. (Rendes bérlet 2. szám.)

Szombat este 9: Iglói diákok.

Vasárnap délután 3: Gyimesi vadvirág. (Olcsó helyárakkal. Magdolna: Krémer Mancsi.) Vasárnap délután 6: Déryné ifjasszony. (Negyedszer.)

Vasárnap este 9: Iglói diákok. (Negyedszer.)

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Az új szezon legnagyobb premierje! A bánatos ucca. Hugó Bettauer remekműve filmen. Főszereplők: Dita Parló, Inkjinnoff és Albert Prejean.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Fehér karnevál (Jégünnepély). 1939 legcsodálatosabb látványa ez a film, melynek tündéri rendezése, mozgalmas meséje, eleganciája és fénye minden eddigit felülmúl. Főszerepekben: Joan Crawford és James Stuart.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Szenzációs dupla műsor! I. Munkanélküliek. A három Ritz-fivér szenzációs vigjátéka. II. Blintény a Ringen. Izgalmas kalandorfilm, főszerepben Péter Lorre.

Különbejárati balkonos, elegáns butorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal, esetleg panzióval kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 59, I. 6.

Ingyen nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha- és kabátzöveket, kötött árut, kész fehérműt Finkelsteinnál, Str. Stroescu 3. udvarban, Uránia mozi háta mögött.

Német egységes gyorsírást, legjobb szisztemát, tanítok. Str. Clemenceau 5, II. em., apart. 7.

Butorozott szoba, fürdőszobahasználatlaltal, kiadó. Cim a kiadóban.

Szépen butorozott erkélyes, parkettes szoba kiadó azonnalra két személynek is. Érdeklődni: Piața M. Viteazul 39, emelet, ajtó 12, jobb.

Képviselőt, gyári lerakatot keresek egymillió lej készpénzzel. „Agilis” jellegre a kiadóba.

Férfidivat, kötött- és rövidáruszakmában volt önálló kereskedő hasonló szakmában állást keres. „Megbízható, ügyes” jellegre a kiadóba.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma nagy premier! Chaplin felesége Paulette Goddard, Douglas Fairbanks, jr., Janet Gaynor 3 világsztár a világvárosok nagyszerű filmjében: Fiatalság. Minden fiatal és öreg nézze meg ezt a filmet. A ma nehéz problémáinak áthidalása egy bájos szerelmi történet keretében. Előtte új Metro journal.

A RIO MOZGO MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor! Két sláger egy helyről! I. Tura (A dzsungel szerelmese). Az évad legnagyobb szines filmjellegere. Fősz.: Dorothy Lamour és Ray Milland. II. A M. 24. A titokzatos kémiszolgálat. Izgalmas kémdráma. Fősz.: Herbert Marchall és Lionel Atwill. III. Híradó. Következő műsorunk: I. Uraganul. II. 100 férfi és egy lány. Fősz.: Deanna Durbin.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, szeptember 26.

Bucuressti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.17: Szórakoztató lemezek. 20.15: Rádiózenekar. 22: Hírek. 22.15: Lemezek. 23: Hírek. 23.25: Hangverseny.

Jeruzsálem. Dél előtt 11 órakor hírek angolul. 11.20: hírek héberül. Délután 1.30: A londoni szimfonikus hangversenye. 1.50: Hírek héberül. 4.50: Hírek héberül. 5: Könyvi zene. 5.15: Arab nyelvoktatás kezdőknek. — 5.30: Hanglemezek. 6: Előadás földművelés számára. 8: Előadás a palesztinai zenéről. 8.10: Időjárás, hírek héberül. 8.30: Hangverseny. 930: Hírek angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Zongoraszó. 13.55: Énekszámok. 14.30: Katonazene. 18.40: Régi magyar nóták. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21.05: Krudy Gyula emlékest. 22: Közvetítés Rómából. 24.30: Cigányzene.

Kiadó komfortos butorozott szoba esetleg két személyre. Reg. Ferdinand 59, II. em. 8. ajtó.

Fiatal zsidó fogorvos benőstülhet elsőrangú régi praxisba. Címeket kérek: Vámos Léo szerkesztő, Déva.

Belvárosi csendes uccában keres gyermekes házaspár modern két szobát fürdőszoba, esetleg konyahasználatlaltal november 1-re. Telefon 16-54.

500.000 lej adnék kaució vagy kölcsönként olyan nagyipari, kereskedelmi, fűrészüzemnek, amely bizalmi, adminisztratív, fix-fizetéses állást biztosítana. Leányos szülők előnyben. Ajánlatok „Szorgalmas” jellegre Rudolf Mosse, Oradea.

Orvosnő helyettesítést vállalna, fogorvosi diplomával és praxissal rendelkezik. Cim a kiadóban.

HIRDEPES AZ ÜZLET LELKE:

HIRDEPES AZ UJ KELETRE

Pé
küzo
S

Gordon B.

Timisoara, szeptember 25. (Az Uj Kelet tud.) A közönség sok és bábóru vihara Cernăuți, idegen méretekből me többi részének is hazájukba igyekk az orosz hagyták a lengy

Temesvárnak napig Gordon B Daily Telegraph társának személyéből már július amikor pedig mé dekek, mint had Tiz napot töltöt és közvetlen köz lapjának, amíg ujságíró, mint hihetetlen vakmé ségét, a legelső paszlatait és a vonult vissza egé dőbbentően eleve andó nyilatkozni részt megjelent. zeli napokban. M írni élményeiről vonulni valamely beszült karját.

A haditudósító ostrománál. Min az eseményeket. zsa Varsóba, a zszólójával, am a gyalogság vis Varsóba vonult, vegyen részt. E idegen tartózkod az angol konzul Hayesnak is azt hagyja el az os azonban szemta védekezésnek. S erősített fedezél nézte végig az és számtalan fé erről. A katonai zékenységgel ka miután irásbeli ját felelősségére zedelmekekkel. figyezte az eser kelte magát eg ágyúcsőve mellé pek támadását kenységét. A né mel láthatóan k leteit, de annál városi házakra, ditottak reakjuk. öreg földszintes ték a bombák, körzetben oszto alkalmával tize meg, ebből a vadászrepülőgépszemben a bom tonai halottja ve

A légháritó ságban érezte azonban maga rom órakor épp hirtelen felbuge ujságíró egy köz de a pocingó ma nagy tömeg zsu lettek figyelme siet át az uttes gasba és meglá ájul a ráműlettő aszfalton. Hay nélkül az idős emelték az utte ték. Közben a robbant és az e sebesítette az u vesélyes és mé eszméletlen nő csak azután si bombaszilánk meg és az orvos teken át ne m izommiüködsébe Ez készítette Mr Varsóban all v g kórházban fe

A lengyel had

Példátlan hősiességgel küzdöttek a lengyel hadsereg zsidó katonái

Gordon B. Hayes, a Daily Telegraph munkatársának megdöbbentő élményei a lengyel fronton

Timisoara, szeptember 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A lengyel tragédia menekült-özönében sok érdekes egyéniséget sodort a háború vihara Romániába. A határmenti Cernăuți „idegenforgalma” soha nem sejtett méretekben megnövekedett, de az ország többi részének is jutott a menekülők közül és a hazájukba igyekvő idegen megfigyelőkből, akik az orosz okkupáció elől sürgősen elhagyták a lengyel területet.

Temesvárnak is érdekes vendége volt egy napig Gordon B. Hayes angol riportert, a Daily Telegraph and Morning Post munkatársának személyében. Hayes lapja megbízásából már július óta Varsóban tartózkodott, amikor pedig megkezdődtek az ellenségeskedések, mint haditudósító a frontra utazott. Tíz napot töltött a lengyel csapatok között és közvetlen közelből követte tudósításait és közvetlen közelből követte tudósításait és közvetlen közelből követte tudósításait.

A haditudósító ugyanis megsebesült Varsó ostrománál. Minden izgalom nélkül meséli el az eseményeket. Szeptember 14-én tért vissza Varsóba, az egyik motorizált lengyel zászlóaljjal, amely a német tulerővel szemben a gyalogság visszavonulását fedezte, majd Varsóba vonult, hogy a főváros védelmében vegyen részt. Ebben az időben már kevés idegen tartózkodott a lengyel fővárosban és az angol konzulátus utra készülő tisztviselői Hayesnak is azt ajánlották, hogy minél előbb hagyja el az ostromlott várost. Az újságíró azonban szemtanúja akart lenni a heroikus védekezésnek. Sorra járta a külvárosok megteremtett fedezékét, háztetőkről távcsővel nézte végig az elővárosokban dúló harcokat és számtalan fényképfelvételt készített minderről. A katonai hatóságok a legnagyobb elővigyázatossággal kalauzolták az angol újságírókat, miután írásbeli nyilatkozatot adott, hogy saját felelősségére néz szembe az esetleges veszélyekkel. Az újságíró három napon át figyelte az eseményeket. Egy ízben befészkelte magát egy léghárító üteghez és az ágyúcsőve mellől nézte végig a német gépek támadását és a léghárító ágyúk tevékenységét. A német gépek — meséli — szemmel láthatóan kímélték a város központi épületeit, de annál hevesebben támadták a külvárosi házakra és valóságos bombazáport zúdítottak rájuk. A nyomorúságos viskókat az öreg földszintes házakat valósággal átszelték a bombák, felrobbanásuk pedig messzi körzetben osztozta a halált. A légítámasz alkalmával tizenkét német gépet számoltak meg, ebből a lengyel léghárító ütegek és vadászpilóták három leltek. Ezzel szemben a bombázásnak 47 polgári és 8 katonai halottja volt.

A léghárító ütegben Hayes teljes biztonságban érezte magát, két nappal később azonban maga is megsebesült. Délután három órakor éppen az uccákat rótták, amikor hirtelen felbuktak a riadót jelző szirénák. Az újságíró egy közeli bérház kapuja alá sietett, de a pincéig már nem tudott eljutni, mert nagy tömeg zsúfolódott egybe. Hirtelen arra lettek figyelmesek, hogy egy idős asszony siet át az uttesten, de amint feltekint a magasba és meglátja az ellenséges gépeket, elájul a rántületől és mozdulatlanul elterül az aszfalton. Hayes többedmággal habozás nélkül az idős hölgy segítségére sietett. Fel-emelték az uttestről és a menedék felé vitték. Közben a szemközti ház előtt bomba robbant és az egyik szilánk balkarján megsebesítette az újságírókat. Sérülése nem volt veszélyes és még volt annyi ereje, hogy az eszméletlen nő elhelyezésénél segítsek, csak azután sietett a mentőállomásra. A bombaszilánk az egyik karizmot sértette meg és az orvosok azt tanácsolták, hogy heteken át ne mozgassa karját, nehogy az izomműködésben zavarok keletkezzenek. Ez készítette Mr Hayes a hazatérésre, mert Varsóban alig volt remény arra, hogy hetekig kórházban fekhathatna.

A lengyel hadsereg ellenállásáról és hő-

siességéről valóságos legendákat tud mesélni az angol újságíró.

— A fronton harcoló katonák — mondotta többek között — és a polgári lakosság körében a legteljesebb nemzeti egység nyilvánult meg. Köztudomású volt, hogy minden tizedik lengyel katona zsidó és ez a tény egy csapásra megszüntette a lengyelországi antiszemitizmust. Számomra ritka látvány volt, hogy szakállas, pajeszos zsidó katonákat láthattam a tűzvonalban, amint lengyel bajtársaik mellett a gépfegyvert kezelték, vagy az ágyúk körül szorgoskodtak. Alkalmam volt több magasrangú lengyel tiszttel beszélni, akik kivétel nélkül nagy tisztelettel adóztak a zsidó katonák hősiességének és áldozatkészségének. Sok esetben a zsidó katonák azt követelték, hogy őket küldjék a legveszélyesebb pontokra, vagy felderítő szolgálatra és valósággal veszekedtek emiatt lengyel bajtársaikkal, akik nem kevesebb hősiesség-

gel akarták kivenni részüket az ország védelmezéséből.

Varsó védelméről is érdekes részleteket mesél a Daily Telegraph munkatársa. A főváros hatalmas zsidó tömegei már az ellenségeskedés kezdetekor felajánlották szolgálataikat a védelmi hatóságoknak. Az uccákon és külvárosokban zsidó asszonyok, gyerekek és öregek ásták a menedékeket, szállították a homokzsákokat. A munkálatokban a rab-bik is részt vettek és személyes jelenlétükkel buzdították hűveiket. A város határában folyó harcokban a zsidó polgári lakosság is kivette részét és példátlan hősiességgel szállt szembe a támadók túlerőjével. Varsó főpolgármestere több ízben magához kérte a zsidóság vezetőit és köszönetét fejezte ki a tömegek áldozatkészségéért és hősiességéért. Általában Varsó lakosságának minden rétege példátlan heroizmusról és kitartásról tett tanúságot. Néhány perccel a légítámaszok után a város már visszanyerte megszokott képét, újból megindult a munka, a halottak és sebesültek látványa egyáltalán nem törte meg a lakosság bátor ellenállását.

Mr. Gordon B. Hayes elmondotta még, hogy amikor elhagyta Varsót, Moszcizky köztársasági elnök kíséretében kapott helyet és autón érkezett meg Cernăuți-ba. Az uton sikerült beszélgetést folytatnia az elnökkel, a nyilatkozat azonban csak a Daily Telegraph-ban fog megjelenni. (—ves.)

KÖZGAZDASÁG

A negyedik évnegyedre szóló behozatali kéréseket október 1. után veszik át

Marian vezértitkárt nevezték ki a nemzetgazdasági minisztériumi devizahivatal vezetőjévé

Bucuresti, szeptember 25. Megirtuk, hogy rendeletűvel a nemzetgazdasági minisztérium kebelében új devizahivatalt állítottak fel és ennek megfelelően külkereskedelmi rendszerünket átszervezték. Emiatt a Külkereskedelmi Irányító Igazgatóság felhívja az érdekelteket, hogy az átszervezés ideje alatt — szeptember 25—30. között — nem veszik át a negyedik évnegyedre szóló behozatali kéréseket és ezek a kérések ily módon október 1-től adhatók be.

Az új törvény alapján működő devizahivatal keretében a következő igazgatóságok működnek:

1. Behozatali igazgatóság.
 2. Kiviteli igazgatóság.
 3. Devizaigazgatóság, valamint
 4. a hivatal statisztikai és könyvelési osztályának igazgatósága.
- A jelenlegi kontingenciális igazgatóságot ketté osztják és annak egy része a kiviteli, másik része a behozatali igazgatósághoz kerül. Szinte eddigi formájukban maradnak meg a kereskedelmi egyezmények igazgatósága, valamint a nemzeti kiviteli intézet. Ez az utóbbi vezet majd a kiviteli technikai megszervezését. Az új külkereskedelmi hivatal vezetésével Em. Marian nemzetgazdasági minisztériumi vezértitkárt bízták meg.

Miért emelkednek az élelmiszerárak a Bánátban

A husárák emelkedését nem indokolja az állandóan növekedő kínálat

Timisoara, szeptember 25. (Az Uj Kelet tud.) Két hét óta a temesvári piacokon az élelmiszerárak állandóan növekednek. A környékbeli falvakból felhozott tejtermékek, fozelékfélék, gyümölcsök és baromfik ára napról-napra emelkedik, ezt pedig még inkább felülmulja a vágómarhák áremelkedése. A vásárlóközönség egyelőre kénytelen tudomásul venni az általános drágulást, anélkül, hogy annak okairól közvetlen tudomása volna.

az utóbbi időben a bánági állatexport a minimumra csökkent és így a termelők a bel-földi, elsősorban pedig a helyi piacon kínálják fel áruikat. Az egyre növekvő kínálattal párhuzamosan azonban az árak is emelkednek, holott ennek éppen az ellenkezője volna indokolt. A városháza statisztikai kimutatása szerint egyébként augusztus hónapban jelentékeny mértékben megnövekedett a hús-fogyasztás. Számszerint 139 ökröt, 205 tehenet, 882 borjút, 792 bárányt és 4004 sertést hajtottak fel a temesvári vágóhídra a múlt hó folyamán és ez a mennyiség messze felülmulja az átlagos szükségletet. A dizsnózsir termelés 464.464 kilót tett ki a múlt hónapban, a zsir ára mégis 56 lejre szökkent fel kilónként.

A drágulási folyamat kivizsgálásával behatóan foglalkozik a város vezetősége, amely mindent elkövet, hogy a fogyasztóközönség ellátását a realitásoknak megfelelő áron biztosítsa. A város statisztikai hivatalának főnöke, Birăescu Traian részletes kimutatást készített a százezer lakosú város multhavi fogyasztásáról és az élelmiszerpiac különböző fázisait vette vizsgálat tárgyává, hogy az árdragulás indokolatlanságát igazolja. A kimutatás szerint egyes élelmiszer-cikkek meglepő módon drágulnak meg, mire a fogyasztóhoz jutnak. Így például az idei szilva kilója a termelőnél 50 bani, a temesvári piacon pedig a fogyasztó 4 lejért kénytelen megvenni. Ugyancsak megokolatlanul drága Temesváron a kenyér, amelyet a pékek kilónként 10 lejért árulnak. A 4.20 lejes kilónkénti buzaár tehát a malmon és péken keresztül tíz lejre szökik fel, mire a fogyasztóhoz kerül kenyér formájában. Hasonlóképpen megmagyarázhatatlan módon drágult meg a dizsnózsir, amelynek kilója e hó elején 48, majd 56 lejre emelkedett.

Ezek a statisztikai számok azt bizonyítják, hogy a temesvári élelmiszerárak megráglása alapvetően és annak oka spekulációs törekvésekben kereshető. A város vezetősége eddig többször ellenőrizte a piaci árakat, de a legerélyesebb beavatkozás sem tudta letörni az árdragítókat. A most megjelent spekulációs törvény már szélesebb alapokon és könnyebb eljárással nyújt módot a hatóságoknak, hogy az árak kialakulását ellenőrizzék és így a város vezetősége bizik abban, hogy rövid időn belül a temesvári fogyasztóközönség ismét a reális helyzetnek és a termelési körülményeknek megfelelő áron juthat majd az élelmiszerekhez. Ertesüléseink szerint a város vezetősége az új törvényben előírt büntetések maximumát fogja alkalmazni már az első esetekben az árdragítókkal szemben, hogy hasznos példát utaltjon az élelmiszerpiacon és rövid idő alatt letörhesse az árdragítók ellenállását.

A vágómarhák árának megráglása egyébként már azért is indokolatlan, mert

Kinzó bélélluvódásaim és rettenetes gyomorgörcseim kimaradtak

Köszönettel megkaptam a kért GASTRO D. gyógyszerüket és már örömmel értesíthetem, hogy az első üveg elhasználása után sokkal jobban érzem magam. Eddigi évek sora óta kinzó bélélluvódásaim és rettenetes gyomorgörcseim ugyszólván teljesen kimaradtak, csupán hányingerekről panasz kodhatom még. Nagyon kérem tehát önt, hogy a kitűnő Gastro D. gyógyszerből még egy üveggel azonnal küldeni sziveskedjen. Minden gyomor- és bélbajban szenvedőnek üdvös tapasztalatom után szívből ajánlhatom.

Kiváló tisztelettel:
Enyedi György
Iacodul u. p. Chendul Mare (jud. Odorheiu)

Ezek tiszta tények, amikről gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegség rövid kura után személyesen is meggyőződhetnek. Orvosok is ajánlják.

„GASTRO-D.” kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Cal. Victoriei 124.

A CFR hivatalos valutaárfolyamai október hónapra

Bucuresti, szeptember 25. A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelyben október hónapra a következő hivatalos valuta-árfolyamokat állapította meg:

Angol font	604.96 lei
palesztinai font	605.68 „
egyiptomi font	620.90 „
holland forint	78.88 „
svájci frank	94.18 „
francia frank	3.43 „
dollár	150.81 „
márka	43.57 „
pengő	28.35 „
belgas	25.84 „
török líra	120.27 „
olasz líra	7.53 „
pezeta	14.38 „
csh és szlovák korona	4.64 „
svéd korona	35.94 „
zloty	27.82 „
drahma	1.70 „
dinár	3.20 „
lewa	1.76 „

Az aranydollár, arany frank és az orosz rubel árfolyamáról pótrrendeletet fog kiadni a CFR vezérigazgatósága. A fenti árfolyamok október 1-től visszavonásig érvényesek.

Rongyhulladékok szállítása. A vasút vezérigazgatósága rendelkezéseket adott ki a rongyhulladék szállítására nézve. Elsősorban elrendelték, hogy a feladó és címzett nevével olvashatóan kell írni és a szállítólevélhez a forgalmi engedélyt csatolni kell. Mindezt a pénzügyigazgatóság szempontjából, hogy a forgalmi adó lefizetését ellenőrizni tudják. Egy másik rendelet szerint az állomásfőnökök ellenőrizni tartoznak, hogy a rongyhulladékok ne kerüljenek régi és fertőtlenítetlen zsákokban feladásra. A zsákokon rajta kell lenni az egészségügyi hatóság bélyegzőjének, amely igazolja a friss fertőtlenítést.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai

Dollár	141.24—143.31
font	587.87—576.15
palesztinai font	588.60—576.84
holland forint	76.18—77.35
svájci frank	32.36—32.84
francia frank	3.23—3.28
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
cshkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.71
szlovák korona (Pozsony hiv.)	4.68—4.71

Az exportból eredő szabadforgalomban használható devizakvóták árfolyamai szilárdak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1400—1430
angol font, 20%-os kvóta	1440—1450
angol font, 40%-os kvóta	1200—1205
dollár, 30%-os szabadkvóta	340
svájci frank, 30%-os kvóta	85
francia frank, 20%-os szabadkvóta	8.20
francia frank, 30%-os kvóta	8.30
holland forint, 30%-os kvóta	200
belgas, 30%-os	83
svédkorona, 30%-os kvóta	95

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font angliai árukra	1180—1200 lej
font más államok áruira	1420—1440 „
font angol gyarmatok áruira	1240—1260 „
belgas	59 „
holland forint	140—142 „
dollár	336 „

UJ KELET Legújabb hírek

Francia sikerek a nyugati fronton

(Ötödik oldali cikkünk folytatása.)

katonai főhadiszállás külön jelentésben, a hadvezetés pedig napirancsban emlékeztet meg, utalva a hős katonák kötelességtudására, bátorságára és önfeláldozására, mert a legelső csatában érte a halál.

Berlin, szeptember 25. (Rador). Von Fritsch vezérrezdes holttestét szállító vonat hétfőn este Danzigból jött, Stettinbe érkezett. Innen nagy katonai pompával szállítják Berlinbe, a német hadsereg főparancsnokságának székhelyére.

Orosz és német hadijelentés Moszkva, szeptember 25. (Rador). A vörös hadsereg főhadiszállásának közleménye: Szeptember 24-én a vörös csapatok folytatták előnyomulásukat a demarkációs vonal irányába. Elfoglalták Seiny, Augustov és Grubchov városokat. Megszállták Rasmot 40 kilométernyire Breszt-Litovszktól, Pichtchat 20 kilométernyire délkeletre ettől a várostól, valamint Unuovot és Yanuovot 20 kilométernyire északnyugatra Lembergától. Lembergől délnyugatra elfoglalták Kowarno, Drohobic és Boryslav helységeket. Nyugat-Fehér-Oroszországban és Nyugat-Ukrajnában folytatták a lengyel csapatok maradvékainak megsemmisítését és több mint tízezer foglyot, tisztet és közkatonát, ejtettek.

A francia nehézágyúk már bombázzhatják a Siegfried-vonalat — jelenti a Havas

Párizs, szeptember 25. (Rador). A Havas távirati iroda katonai szakértője a következőképpen kommentálja a katonai helyzetet:

„A háború negyedik hetében, egy heti viszonylagos tétlenség után a francia csapatok ismét működésbe kezdtek. A tegnapi hadműveletek, amelyeket a német csapatok élénk reakciói jellemeztek, lehetővé tették az állások kiigazítását. Jól értesült katonai körök hangsúlyozzák, hogy jelentős előnyomuláson nem lehet beszélni, csak elhatárolt, de rendkívül fontos hadműveletek történtek, amelyek különösen Blies környékén és a Hardt hegységben megfigyelőpontok létesítését tették lehetővé. Az utóbbi két napon végezvített német műveletekre adott francia válasz megzavarta az ellenfelet, amely minden további tevékenységtől tartózkodott, tüzérségi tüzelésen kívül Zweibrückentől délkeletre, vagyis az erdőborította csúcson, amelyek ezen a vidéken a határvonalat körülveszik. Másrészt a francia tüzérség előretolt pozíciójából abban a helyzetben van, hogy nehéz ágyúval erőteljes bombázás alá vegye a szorosabb értelemben vett Siegfried vonalat. Ez a francia tevékenység óvatossági rendszabálynak tekinthető, amely elejét veszi a német parancsnokság részéről bármely esetleges kezdeményezéseknek.

A Havas ügynökség légügyi szakértője a német-francia fronton az utóbbi időben lezajlott légi harcokat kommentálva, a következőket írja:

„A tegnapi délután a német vonalak fölött lezajlott légi harc a francia aviatika sikerét hozta. E harcokban bebizonyosodott nemcsak a francia vadászgépek, de a bombázó gépek gyorsasága és hatóere-

Berlin, szeptember 25. (Rador). A DNB továbbítja a német hadvezetés következő közleményét: „A német és orosz csapatok a legjobb szellemben, módszeresen hajtották végre mozdulataikat a megállapított demarkációs vonal vidékén. A harci repülők többször hajtották végre sikeres támadásokat a varsói katonai célpontok ellen. A nyugati fronton elszigetelt pontokon tüzérségi és felderítő tevékenység folyt mindkét részről. A légiharcokban 8 francia repülőt lőttek le. Egy német tengeralattjáró elpusztított egy torpedórombolót. A gazdasági háborúban szintén nagy sikert értünk el.”

Francia hadijelentés

Párizs, szeptember 25. A Havas ügynökség jelentése szerint a német csapatok folytatják támadásaikat azok ellen az állások ellen, amelyeket a francia haderő német területeken foglalt el és rendezett be. A német támadásokat visszaverték.

A francia főhadiszállás hivatalos jelentése hétfőn reggel a következő volt: „Allásainkon helyi jellegű javításokat eszközöltünk. Az ellenséges tüzérség Zweibrückentől délkeletre tevékenykedett.

je is, amelyek túlhaladták az ellenséges repülőgépeket.

Ami a két ellenfél veszteségeit illeti, jól informált francia katonai körökben kijelentik, hogy a németek veszteségei legalább is egyenlők a franciákéval. Minthogy a harc a német vonalak fölött folyik, a francia parancsnokság — híven azon elvéhez, hogy csak francia területre zuhanó német gépet tekint leterítettnek, — a számok közlésétől eltekint. De számos esetben láttak világosan német gépeket órrukkal a föld felé zuhanni és eltűnni a dombháztakon. Egyes esetekben nyilvánvaló volt, hogy a német gépek elpusztultak, mert a francia megfigyelők szemelátárra zuhantak le és robbantak fel. A francia parancsnokság azonban még ezekben az esetekben sem tesz említést róluk, mert a leterítésről nincsenek kezében tárgyi bizonyítékok.

Német repülő holland terület fölött

Amszterdam, szeptember 25. (Rador.) Idegen, látszatra német repülőgép jelent meg Guepfe tartomány felett. A holland vadászgépek üldözőbe vették, mire az idegen repülő gyorsan eltávozott Emmerich irányába.

Elsüllyesztettek egy angol és egy svéd kereskedelmi hajót

Dublin, szeptember 25. (Rador.) A Hazelside angol kereskedelmi hajót elsüllyesztette egy német tengeralattjáró. A 22 tagú legénység mentőcsónakokba szállott és megmenekült.

Osló, szeptember 25. (Rador.) A Gert-rud Bratt 1500 tonnás svéd kereskedelmi hajót elsüllyesztette egy német tengeralattjáró. A hajó egész legénységét megmentették. A legénység tagjai elmondották, hogy a tengeralattjáró tevékenységét egész idő alatt egy német repülő ellenőrizte.

Egy teljes divíziót küld Európába Uj-Zéland

London, szeptember 25. (Rador.) Uj-Zéland egy teljes divíziót bocsát a brit birodalom rendelkezésére — jelenti a tájékoztató minisztérium. Uj-Zéland minisztereinek kijelentette: Harcolni fogunk, vagy elesünk. Egyesüljünk háborúban, mind béke idején, álljunk egymás mellé a győzelemben vagy a vereségben. Uj-Zéland összes városaiban igen nagy számban jelentkeznek az önkéntesek, hogy felvéssék magukat a hadseregbe.

Angol repülőrajok Nyugat-Németország felett

London, szeptember 25. Angol repülőgépek felderítő utat tettek Németország nyugati és északnyugati részén, amelynek során röpcédulákat dobtak le.

Mi történt a varsói szovjetkövettség tisztviselőivel?

Párizs, szeptember 25. (Havas). Noel, Franciaország varsói nagykövete tegnap Párizsba érkezett és beszámolt Daladier miniszterelnöknek az eseményekről.

Ugyanakkor Moszkvából közli, hogy a párizsi orosz nagykövet és a katonai attasé megérkeztek ugyan a szovjet fővárosba, de nagy aggodalomra még mindig nem jelentkezett egyetlen szovjet követtségi tisztviselő sem.

Moszkva, szeptember 25. (Dumaposta). Hír szerint a moszkvai lengyel nagykövetség tagjait tuszul tartják mindaddig, amíg Moszkvában tudomást nem szereznek a varsói szovjet követtség tagjainak sorsáról.

Súlyosan csökkentették az élelmiszeradagokat Németországban

Berlin, szeptember 25. 25-ikével, mint ismeretes, az élelmiszer új rendszerét vezették be Németországban. Az eddigi élelmiszerjegyek helyébe, amelyek az összes élelmiszereket felölelték, minden élelmiszer számára külön jegyet vezetnek be. Ezenfelül megváltoztatták a kenyéradagot, tejet pedig csak kisgyermekes anyáknak engedélyeznek. A kenyér adagolását azzal indok-

olja a német kormány, hogy nagy kenyértartalékokat akarnak gyűjteni és azzal érvelnek, hogy a személyenként és hetenként engedélyezett 1400 gram kenyér megfelel a normális időkben fogyasztott átlagnak. A tejjel kapcsolatos megszorításokra azért volt szükség, mert hiányzik a százezer tonna vaj, amit eddig Németország évenként importált.

A többi élelmiszerekre vonatkozó intézkedések a következők: a husadagot személyenként és hetenként 75 dekáról 50 dekára csökkentették, a vaját 9 dekáról 8 dekára, a margarint 25 dekáról 15 dekára, a zsiradékot 6 és fél dekára, a turót 8-ról 7 és egynegyed dekára, a cukrot 25 dekára.

A többi élelmiszerek, mint burgonya, gyümölcs, fűszerek és hal szabadon hozható forgalomba, míg egyéb élelmiszereket, mint például tojást és teát jegy útján sem lehet vásárolni, hanem azokat időről időre különleges rendszer alapján hozzák forgalomba. Számos élelmiszereket, mint kenyér, hús és zsiradékok, az új rendszer értelmében az ártérmeiben is csak jegy ellenében szolgálnak ki.

Felozlatják a németországi ukrán szervezeteket

Berlin, szeptember 25. Az Univerzál berlini tudósítója jelenti: Németországban eddig számos ukrán szervezet működött, amelyek igen élénk szovjetellenes politikai tevékenységet fejtettek ki. Megbízható helyről származó értesülések szerint ezeket a szervezeteket felszólították, hogy minden politikai tevékenységüket szüntessék be.

Kereskedelmi egyezmény Oroszország és Bulgária között

London, szeptember 25. (Rador.) Szófiai jelentés szerint Oroszország és Bulgária között kereskedelmi szerződés jött létre. Az egyezmény szerint Oroszország felveszi szak-

nem teljes egészében Bulgária export-főválagát. Bulgária eddigi exportfőválagának mintegy háromnegyed része Németországba irányult.

Varsói zsidó menekült tragikus öngyilkossága Bukarestben

Bucaresti, szeptember 25. A Calea Victoriei-n lévő Grand Hotelben pénteken reggel tragikus öngyilkosság történt. Goldmann Jakab 62 éves varsói menekült a szálló fürdőszobájában, a calorifer csöveire felakasztotta magát és meghalt. Felélege talált rá, aki iderohamot kapott, úgy, hogy kórházba kellett szállítani.

Goldmann Jakab a lengyel-német háború

kitörése után közvetlenül Romániába menekült, a Grand Hotelben szállt meg. Varsóban egyike volt a lengyel főváros leggazdagabb iparosainak. Petróleumtermelő volt, hatalmas vagyon fölött rendelkezett, amelyből azonban a szerencsétlen körülmények folytán jelentéktelen összeget tudott kimenteni. A nyomortól való félelem készítette az öngyilkosságra.

Amerika szállítani fog a hadviselőknél, — de csak készpénzért

Megkezdődött a pánamerikai kongresszus

Washington, szeptember 25. (Rador). Pittman szenátor, az Egyesült Államok szenátusa külügyi bizottságának elnöke megbízást kapott a kormánytól, hogy terjessze a bizottság elé a semlegességi törvény módosítására vonatkozó indítványát. A Havas távirati ügynökség úgy tudja, hogy a kormány törvényjavaslata elírja a „cash and carry”, a készpénzvásárlás és a vásárló állam hajóján való elszállítás elvének alkalmazását, amit a hadviselő államok részére megvásárolt összes termékekre kiterjesztenek, mint a semlegességi törvény idevonatkozó záradékát.

Washington, szeptember 25. (Rador). Pittman, a szenátus külpolitikai bizottságának elnöke vasárnap este értekezletet tartott az a nyolc demokrata szenátorral, akik a hadianyagkivitel tilalom felfüggesztésének hível, hogy kidolgozzák a semlegességi törvény módosító tervezetét. A tervezetet hétfőn a szenátus külpolitikai bizottságának plénuma elé is terjesztették s az fog tárgyalási alapul szolgálni a törvény módosítására irányuló vitában.

Panama, szeptember 25. (United Press.) Tegnap nyitotta meg a pánamerikai kong-

resszus ülését Panama köztársasági elnöke, aki beszédében ismertette azokat az elveket, amelyek alapján a pánamerikai szövetség létrejött. Majd vázolta a most meginduló tanácskozások ügyrendjét és a jelenlegi helyzet komolyságát.

A venezuelai államelnök yachtjának feltartóztatása

Newyork, szeptember 25. (United Press). Az egész amerikai sajtó hasábos cikkekben foglalkozik azzal a jelentéssel, amely szerint a venezuelai államelnök yachtját, annak ellenére, hogy a yacht Venezuela zászlóját kitűzte, egy brit hadihajó megállásra kényszerítette és átkutatta. Az incidenset súlyosbítja az a körülmény, hogy az a venezuelai felérvizek történt. A venezuelai kormány hír szerint elhatározta, hogy az esetet bejelenti a pánamerikai kongresszusnak is.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT.

és
írják az ol
rajok.
Hitler le

Bern, szept
távirati ügynö
ci határon m
amelyek szeri
légitámadás
Zeppelin-műve
sa, valamint
tüzelése átha
A svájci hads
nye szerint v
amely a Rajn
kanton fölött
gép motorján
volt. Vizsgálat
pitása érdeké
semlegességét
állam repülőg
Berlin, szept
német távira

London, szept
angol lapok köz
a katonai műv
való kiszélesít
peknek Friedric
A Daily Herald
rövidesen le fog
katonai akciója
Daily Sketch gr
a Friedrichshaf

Mindke folyna

Párizs, szept
ügynökség kato
fronton az utób
műveleteket ism
„A csapatok
az megőrzéte ed
bajok és helyi h
sem egyik, sem
nagyobb egység
lyozunk kell, h
előnyomulásnak
mulás által kiv
fázisában nem v
meges támadásc
francia csapatok
terjedt hírek va
boru végén a tá
rek egyre erőte
hajonett kiküszö
valamikor a gy
volt. Ma a csill

„Minden

London, szept
gol tájékoztató
közli annak a r
az angol repülő
A szöveg a köv
„Vegyétek tu
német vér, ame
műveletek során

Könyvkiadói munkákat teljeskörűen és olcsón készítt.

GLORIA

könyvkiadás

Felkötő: MARI LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 8.